Europos LIETUVIS

Nr. 46. (446) 29. 11. 1956. Londonas, 1956 metų, lapkričio mėn., 29 d. VIII metai

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

SUEZO „LAIMĖJIMAI“

Viso pasaulio žmonių lūpose tebekartojami du vardai: Vengrija ir Egiptas. Vartant britų spaudą, aiškiai galime pastebėti, kad Vengrijos vardas yra antroje vietoje. Jis jau pradeda išgaruoti, it kraujas iš Nerono laikų arenų... Anglosaksų ir prancūzų spaudoje beveik nebekalbama apie vengrų kraują. Pirmąsias vietas mažų ir didelių dienraščių užima... benzinas. Mums, šio krašto svečiams, visai tokiems pat, kaip ir vengrai, nedera kištis į šio krašto reikalus. Todėl pasistengsime perduoti pačių šio krašto gyventojų nuomonę, paskelbtą jų pačių spaudoje apie tuos rezultatus, kuriuos britai ir prancūzai laimėjo, praves dami „policinę“ akciją Egipte.

Įtakingasis „Ekonomist“, įvertindamas britų ir prancūzų žygį, kreipiasi į savo premjerą Sir Edeną apeliuodamas į jo patriotizmą ir kviesdamas jį pasitraukti iš vadovaujančio posto. „Economist“ sako, kad ryšium su veiksmais Sueze, britų poli tika negalinti laukti pasitikėjimo, kol ji vadovaus Edenas. Savaitraštis nediskutuoja klausimo, ar „policinė“ akcija Egipte bu vusi būtina, kaip tai tvirtina vyriausybės šalininkai. „Economist“ su Edenu susidoroja kitoje plotmėje. Būtent, kad šiuo savo žygiu Edenas ištvirkino Sovietų Rusiją. Daugelio metų patyrimas moko, kad Sovietų Sąjunga tampa grėsminga, kai laisvajame pasaulyje įvyksta dizharmonija, gi apie taikingą sugyvenimą Maskva kalba, kai laisvasis pasaulis parodo vieningumą. Tikroji „Suezo tragedija“ glūdi tame, nes ji aiškiai parodė Vakarų pasaulio skilimą. Sovietų Sąjungos imperialistiniai siekimai tuoj pat išbujojo, nors dar prieš kelias savaites atrodė, kad jie yra atslūgę ilgesniam laikui“.

KĄ BRITAMS DAVĖ ŽYGIS EGIPTAN?

Į šį klausimą atsako kitas anglų savaitraštis — „New Statesman“, suskirstęs tuos „laimėjimus“ į dvi grupes: ekonominį ir politinį. Ekonominėje srityje šio „laimėjimo“ štai kokios pasekmės: 1. Svaras gerokai susvyravo, ir vyriausybė turėjo skaudžiai nugnybti aukso atsargos fondą; 2. Suezo kanalas užblokuotas septyniose įvairiose vietose. Jo išvalymas užtruks mažiausiai tris mėnesius; 3. Gal tik po šešių savaičių bus galima atgaivinti naftos tiekimą vamzdžiais, nes ir jų įrengimas yra gerokai apgadintas; 4. Jau dabar D. Britanija yra priversta pirktis naftą Venecueloje ir už ją mokėti doleriais.

Tai Edeno žygio „ūkiški laimėjimai“. Savaitraštis pastebi, kad žymiai skaudesni „laimėjimai“ britų politikoje. Ir jie, esą, tokie: 1. Ištikimiausi D. Britanijos sąjungininkai Art. Rytuose — Irakas ir Pakistanas galutinai atsisuko nuo D. Britanijos. Dešimties metų darbas ir pastangoos sudaryti gerus santykius su šiais kraštais, paversta niekais per vieną savaitę; 2. Antibritiškos nuotaikos Saudi Arabijoje ir Jordanijoje taip išbujojo, kad bet koks suartėjimas šiandien yra visiškai nerealus; 3. Komunistų infiltracija Sirijoje dabar vyksta žaibiškai; 4. Pykčio ir apmaudo apimtas arabų pasaulis susivienijo, gi Kaire Nasseras ne tik kad pasiliko, bet dar susilaukė sustiprinimo. Iš viso pasaulio pusių šaukia balsai, užtarią Nasserą“.

Trečias britų savaitraštis, (dešiniųjų), „Spectator“, aptardamas Sir Edeno žygį, paneigia nuomonę, kad D. Britanija davė pavyzdį Sovietų Sąjungai, kaip reikia pasielgti su Vengrija. Chruščiovas ir Žukovas, įgudę budelio amate, nereikalingi jokių šioje srityje pamokymų. Sunku taip pat palyginti veiksmus Sueze su genocidu tautos, kovojančios dėl laisvės. Tačiau tarp šių dviejų veiksmų yra kitos rūšies ryšis, ryšis turįs gilesnę prasmę. Trumpa vengrų revoliucijos pergalė galėjo sužadinti Vakarų pasaulio iniciatyvą. Ši pergalė davė progos imtis plano, pagrįsto trim principais: Vokietijos suvienijimas, Rytų Europos nepriklausomybė ir bendras saugumas, neišjungiant ir Rusijos saugumą. Suprantamas dalykas, kad už tokio plano priėmimą reikėtų Rusijai sumokėti. Visa tai reikalautų ilgesnių derybų, aiškios ir drąsios vizijos, bet pirmoje eilėje — Vakarų pasaulio vienybės.

Kremlius, Vengrijos sukilimo pradžioje, kaip liudija jo besikaitalioję sprendimai, gyveno svyravimų dienas. Bet, lyg tyčia, tomis dienomis, kurios galėjo būti pasauliui likiminės, Vakaruose įvyko skilimas. Britai ir prancūzai tomis dienomis galvojo tik apie Artimuosius Rytus. Edenui tenka tie patys priekaištai, kaip ir Chamberlanui. Edenas nesuprato Europos reikalų ir neparodė jokio rūpesčio dėl jos likimo. Jis neteko daugiau, negu Chamberlainas Muenchene, jis prarado didžiausią progą žmonijos istorijoje“.

Tokie yra pačių britų atsiliepimai apie jų vyriausybės žygius Egipte. Dar bešališkiau juos įvertins istorija. Gaila tik, kad visa tai lies ne tik D. Britanijos istoriją, bet visos Europos, įskaitant ir mūsų pavergtąjį kraštą.

B. Serbenta

VADOVAUJANČIŲ VEIKSNIŲ ŽYGIAI

Akivaizdoje paaštrėjusios tarptautinės padėties ryšium su didvyriškomis vengrų kovomis už laisvę ir įžuliu Sovietų veržimosi į Artimuosius Rytus, Lietuvos diplomatų, Amerikos Lietuvių Tarybos, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Lietuvos Laisvės Komiteto vadovaujantieji veikėjai buvo š. m. lapkričio 15 d. susirinkę New Yorke tarptautinei politinei padėčiai įvertinti ir Lietuvos laisvinimo taktikai bei būdams aptarti.

Lietuvos diplomatams atstovavo Genera linis Konsulas J. Budrys, Amerikos Lietuvių Tarybai — L. Simutis, A. Olis, dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla, Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui — J. Matulionis ir Prof. J. Kaminskas ir Lietuvos Laisvės Komitetui — V. Sidzikauskas ir Dr. A. Trimakas.

Apsvarsčius esamąją tarptautinę politinę padėtį, nusistatyta:

a) Pagreitinti Lietuvos išlaisvinimo bylos kėlimą Jungtinėse Tautose, remti Pavergtųjų Europos Tautų Seimo daromus tuo pat reikalu žygius ir aktyviai dalyvauti visuose PET darbuose;

b) Kreiptis į JAV ir kitas vyriausybės prašant, kad jos palaikytų tuos žygius ir remtų Lietuvos išlaisvinimą;

c) Suaktyvinti propagandą už Lietuvos atpalaidavimą nuo Maskvos ir jos greitesnį galutiną išlaisvinimą;

d) Prašyti lietuvių išeiviją imtis visų priemonių savo gyvenamųjų kraštų politikams ir vyriausybėms įtaigoti, kad jos paremtų Jungtinėse Tautose Lietuvos išlaisvinimo bylos kėlimą ir jos palankų sprendimą;

e) Skatinti lietuvių išeiviją viesningai dalyvauti visuose krašto išlaisvinimo žygiuose, juos moraliai ir materialiai remiant ir palaikant.

LIETUVIŠKAI VISUOMENEI

Vasario 16 Gimnazija, kurioje visi dalykai dėstomi lietuviškai, išleido geroką būrį abiturientų, studijuojančių Vokietijos ir kitų valstybių universitetuose. Nuo šių metų išduodami atestatai visiškai prilygs vokiečių valstybinių gimnazijų atestatams. Vasario 16 Gimnaziją sudaro beveik pusantro šimto lietuviško jaunimo, kuris rengiasi būti šviesuoliais, naudingais tremty ir sugrįžus į laisvą Lietuvą. Skolos už gimnazijos rūmus ir žemės sklypą dabar yra išmokėtos. Gimnazija turi gerai įrengtą mokinių bendrabutį, biblioteką, sporto aikštę, valgyklą ir kt. priemones.

Šitų laimėjimų gimnazija pasiekė tik didelio mūsų išeivių tautinio susipratimo, solidarumo ir nepaprasto dosnumo bei pasiryžimo dėka. Gimnazijos Mokytojų Taryba reiškia nuoširdžiausią padėką visiems aukotojams, kurie remia ir išlaiko šią mokslo įstaigą, būrelių vadovams, kurie, nesigailėdami laiko ir jėgų, tęsia sunkų aukų rinkimo darbą, didelis gimnazijos dėkingumas priklauso BALFui, remenčiam gimnaziją maisto produktais, drabužiais ir kitomis gėrybėmis.

Vis dėlto šita mokslo įstaiga dar tebeturi kovoti su nemažais piniginiais sunkumais. Visa bėda, kad žymi būrelių dalis, kuria remiasi gimnazijos išsilaikymas, per ilgesnį laiką pavargo ir neįstengia gimnazijai sumokėti mėnesinių įnašų. Dėlto skola už gimnazijos išlaikymą, pirmiausia maisto tiekėjams, ėmė smarkiai augti. Po kurio laiko gali įvykti krizė.

Mokytojų Taryba kreipiasi į lietuvišką visuomenę, į rėmėjų būrelius, organizacijas, prašydama Kalėdų proga savo aukomis ir toliau paremti Vasario 16 Gimnaziją ir neleisti šiai sunkiai sukurtai lietuviškai mokslo ir švietimo įstaigai užgęsti, kad ligi šiol sudėtos aukos nenueitų veltui. Gimnazija paruoš susipratusių ir išmokslintų lietuvių, kurie bus labai reikalingi Nepriklausomai Tėvynei.

Vasario 16 Gimnazijos
Direktorius ir Mokytojų Taryba

KAS DEDASI RUMUNIJOJE?

NUGINKLUOJA RUMUNUS
CHRUŠČIOVAS NEBEPASITIKI RUMUNAIS

Gerai informuotų Bukarešto šaltiniai pranešа, kad per paskutinias dvi savaites Rumunijoje vyko labai intensyvus „nusiginklavimas“, kitaip sakant, rumunų kariuomenės nuginklavimas. Nuginklavimą vykdo rumunų slaptoji komunistinė milicija. Tankai perduodami rusų okupacinei kariuomenei. Pats Chruščiovas buvęs Bukarešte po Vengrijos įvykių pradžios, kur pareiškęs, kad rumunų armija esanti nepatikima, todėl, esą, ją reikėjo nuginkluoti.

Chruščiovas atvykęs į Bukareštą vieną savaitę prieš rusų įvykdytą lapkričio 4 d. ataką Budapešte. Chruščiovas sušaukęs skubų posėdį Bukarešte naktį ir, esą, rumunų vyriausybės ir kompartijos nariai buvę iškviesti tartis „iš lovų“. Chruščiovas pasiūlęs rumunų kompartijos pirmajam sekretoriui Dej pagelbėti rusų armijai sunaikinti Vengrijos „kontrarevoliucionierius“. Dej yra tikras stalinistas, ištikimai sekąs tik Maskvos liniją. Jis užtikrino Chruščiovą, kad tokia operacija būtų pavojinga dėl kelių priežasčių. Pirmiausiai — rumunų kariuomenėje esą labai daug vengrų (Rumunijoje didelė vengrų tautinė mažuma), o be to, esą per didelės rumunų kariuomenės ir visuomenės simpatijos Vengrijos sukilėliams. Tokia operacija galėtų tik permesti sukilimą iš Vengrijos į Rumuniją. Chruščiovas tuoj išvykęs Maskvon.

Po to į Rumuniją pradėjo plaukti nauji Sovietų armijos daliniai, kurie užėmė strategines pozicijas visame krašte. Sienos tarp Rumunijos ir Vengrijos buvo visiškai užblokuotos. Kariuomenės nuginklavimas pradėtas lapkričio 12 d.

Maskva išsigando, kai pamatė, kad vengrų armija tuoj perėjo sukilėlių pusėn ir Lenkijos armija galutinai išsprūdo iš rusų kontrolės. Kremlius pamatė, kad tariamasis Varšuvos paktas tėra tik popieris ir, kad vienintelė išeitis tvirta karinė okupacija satelitinių kraštų.

Rumunijoje pareikšta daug simpatijų Vengrijai, ypač ten, kur gyvena vengrų mažumos. Rumunų studentai pareikalavo, kad būtų panaikintas priverstinas rusų kalbos ir Marksizmo-Leninizmo dėstymas universitetuose. Geležinkeliečiai ir angliakasiai, kurie skaitomi kompartijos „nugarkauliu“, mitinguose balsavo už rezoliuciją, kurioje išreikštas vieningumas su Vengrijos patriotais.

Reikia pažymėti, kad Rumunijos ministeris pirmininkas, Stoica, buvo iškviestas į Maskvą deryboms. Tai siejama su Rumunijos ekonominiais sunkumais. Dėl blogo derliaus, Rumunijoje jau įvestos cukraus ir miltų kortelės.

MOLOTOVAS GAVO NAUJĄ PASKYRIMĄ

Molotovas sovietinėje hierarchijoje užėmė tik vieno pirmųjų ministerių pirmininkų pavaduotojų vietą, po to, kai jis buvo priverstas perleisti užsienio reikalų ministerio pareigas Šepilovui.

Tačiau, stalinistinei linijai tvirtėjant, ir Maskvai rodant dantis ir kumštį Vakarams, Molotovas vėl grįžta į valdžią, nors tuo tarpu tik per „užpakalines duris“. Jis paskirtas valstybės kontrolės ministeriu. Tas pareigas paskutiniu laiku užėmė nežinomas komunistas Zavoronkov, tačiau savo laiku pats Stalinas šią vietą laikė tiesioginėje žinioje. Sovietinėje santvarkoje kontrolės ministeris tikrina veikimą visų ministerijų ir, žinoma, gali rasti jei nori betvarkę. Žodžiu, gali išjoti visus jam nepatinkančius valdininkus, kur jie bebūtų: ministerijose, įmonėse ar kariuomenėje.

Molotovas taip pat perėmė savo žinion ir kultūrinio gyvenimo kontrolę. Visai neseniai sovietinių menininkų ir kritikų susirinkime, Molotovas pabrėžė reikalą nuolatinės partijos kontrolės kūrybiniame menininkų darbe. Žodžiu, grįžtama prie Stalinio socialistinio „realizmo“. Tačiau visa reikšmė Molotovo kišimosi į menininkų ir kultūrininkų sferas glūdi tame, kad iš šių sferų kilo Vengrijoje ir Lenkijoje naujasis judėjimas, grąsinęs nušluoti supuvusį komunizmą su jo ideologija. Regimai Molotovas nori kirsti iš šaknų patį pavojingiausiąjį elementą — galvojantį elementą — plunksnos žmones.

RUSAI SIRIJOJE

Iš Sirijos ateina neramios žinios, kad ten visą tvarką dabar paėmė į savo rankas armija, kuri vykdanti rusų planus. Sirijos sienos uždarytos, parlamento nariams atimtas imunitetas. Areštuota visa eilė įtakingų, prieš komunistus nusistačiusių, asmenų. Daug asmenų bėga nuo komunistų iš Sirijos į Libaną. Vakaruose padėtis Sirijoje įvairiai aptariama, tačiau bijoma, kad rusai ten atvirai steigia karinę bazę būsimoms operacijoms artimuose Rytuose. Pagal kai kuriuos Londono laikraščius, tai reiškia, kad yra didelio pavojaus tikram karui suliepsnoti Artimuose Rytuose.

SEPTYNIOS DIENOS

PANIKA PARYŽIUJE

PIRMADIENIS. Kai anglai šaltai svarsto apie kilančius sunkumus, ryšium su jų vyrausybės Sueze padarytomis klaidomis, prancūzai į įvykius reaguoja karštai. Iš Paryžiaus spaudos matome, kad ten siaučia tikras karo psichozas. Jei automobilistai krauna benzino atsargas, šeimininkės, bijodamos pereitojo karo juodų dienų pasikartojimo, kraunasi maisto atsargas. Iš krautuvių dingo viskas, ką galima ilgiau laikyti, ko labiausiai trūko pereito karo metu. Sakoma, kad net mokyklose vaikai asmenuoja maždaug taip: „Aš kraunu cukrų, tu krauni alyvą, jis krauna ryžius, mes krauname benziną, jie , jos krauną druską“ ir t.t.

Prancūzijos spauda, bene bus šio „krovimo“ kaltininkė. Ji mirga stambiomis ant raštėmis apie padėties rimtumą, apie pasirengimus karui. Amerikiečių karių pareiškimą apie atominių ginklų eventualų panaudojimą ateities kare, apie dabartinius JV karo laivyno ir aviacijos manevrus, spausdinami su alermuojančiomis antraštėmis. Karštai diskutuojami įvykiai Artimuose Rytuose, Šiaurės Afrikoje, Jungtinėse Tautose, Vengrijoje ir Rusijoje.

Jei Lenkijos laikraščiai, Gomulkai atėjus į valdžią rašė, kad Varšuvoje pavasaris ruduo, prancūzai, atrodo, vieton artėjančių šalčių, jaučia karšto karo pavojų.

Pamatysime kieno intuicija geresnė: šalti anglų, ar temperamentingų jų kaimynų.

PADĖTIS EGIPTE

KETVIRTADIENIS. Jungtinės Tautos nubalsavo, kad Prancūzija, Didž. Britanija ir Izraelis išvestų savo kariuomenes iš Egipto žemės tuojau, nelaukiant kol JT policinė kariuomenė užims pozicijas. Už tokią rezoliuciją balsavo 63 JT nariai, prieš tik trys.

Didžioji Britanija kariuomenės evakuaciją jau pradėjo. JAV atstovas JT pareikalavo, kad Suezo kanalas būtų pradėtas valyti tuojau. Tačiau Egiptas dabar užsiėmęs kitos rūšies „valymu“. Nasseras pareikalavo, kad per 7 dienas iš Egipto išsikraustytų ten gyvenа 25.000 prancūzų ir britų piliečiai. Šveicarija, kuri rūpinasi britų ir prancūzų reikalais Egipte, pareiškė, kad toks Egipto vyriausybės sprendimas nehumaniškas, turint galvoje, kad dauguma Prancūzijos ir Britanijos piliečių įsikūrė Egipte labai seniai ir neturi kur vykti. Be to, ištremiamiesiems asmenims leidžiama paimti tik po 20 svarų valiutos. Šveicarai tokį Egipto vyriausybės nutarimą vadina barbariškų ir katastrofišku ištremiamiems asmenims.

JUGOSLAVIJA PROTESTUOJA

PENKTADIENIS. Jugoslavija nusiuntė griežtas notas Kadaro vyriausybei ir Sovietų Sąjungai dėl nesilaikymo susitarimo, pagal kurį buvęs Jugoslavijos ambasadoje Vengrijos ministeris pirmininkas Imre Nagy buvo areštuotas. Jugoslavijai buvo pažadėta Nagy ir jo 46 bendradarbius išleisti Jugoslavijon, tačiau vos šiems asmenims susėdus į autobusus prie Jugoslavijos ambasados durų, juos lydėję Jugoslavijos diplomatai buvo išsodinti, gi visi vengrai išvežti į Rumuniją. Jų likimas nežinomas.

VENGRIJOS TREMTINIAI

Vengrų sukilimo vado generolo Maleter žmona ir du vaikai laimingai pasiekė Austriją. Yra gandų, kad gen. Maleter, kurį rusai klastingai areštavo per pasitarimus, iš rusų kalėjimo pabėgęs ir prisijungęs prie laisvės kovotojų, tęsiančių partizaninį karą Vengrijoje.

NAGY LIKIMAS

Iš Belgrado pranešama, kad vengrų vyriausybei davus garantijas nepersekioti pabėgėlių, žmonės, kurie iki šiol priglobti Jugoslavijos ambasadoje — 13 vyrų, 15 moterų ir 17 vaikų, pasiryžo grįžti namo. Jų tarpe buvo Nagy ir komunistų lyderio Rajk našlė, kuris 1949 metais buvo sušaudytas už titoizmą. Deja, prie ambasados durų jų laukė saugumo autobusas. Visi jie buvo išvežti nežinoma kryptimi. Vėliau gautos žinios, kad rusai juos išgabeno į Rumuniją. Jugoslavija protestuoja, tarsi, nežinotų sevo senų prietelių metodų. Visi čia mato Serovo kruvinąją ranką, vykdančią tradicinę apgaulės, smurto, melo ir genocido politiką.

BUDAPEŠTE

Rusams neleidus suorganizuoti darbininkams mitingo, jie paskelbė 48 valandų persėjamąjį streiką. Visi fabrikai ir judėjimas Vengrijoje sustojo. Darbininkai protestuoja prieš masines vengrų deportacijas. Jie įspėjo Kadarą, kad streikas bus visuotinis ir neribotas, jei išvežimai tęsis.

Pagal patikrintas žinias, Budapešte veikia dabar iš Rusijos atvežta MVD milicija, kuriai vadovauja pats Serovas, pasižymėjęs savo žiauriausiomis deportacijomis Lietuvoje.

PAGALBA PABĖGĖLIAMS

Dr. Kreisky ir Prof. Geschnitzer, Austrijos užsienių reikalų ministerijos valstybės sekretoriai, kreipėsi į Vakarų pasaulį, prašydami gelbėti į Austriją plūstančius Vengrijos pabėgėlius. Lapkričio mėn. 22 d. Austrijoje jau buvo 60.000 vengrų pabėgėlių. Per paskutines 24 valandas jų atbėgo 8.410. Tokiu būdu jų skaičius auga be perstojo. Austrijoje susidariusi katastrofiška padėtis, nes vis sunkiau ir sunkiau visus tinkamai priglobti. Dr. Kreisky pažymėjo, kad reikalas yra ne finansinis ar ekonominis. Reikia pabėgėlius kaip galima greičiau ir efektingiau gelbėti. Juos šiandieną reikėtų pradėti gabenti ištisais traukiniais ir tuojau. Kreisky prašė valstybių, norinčių priimti pabėgėlius, užmiršti visą ilgą emigracinę procedūrą su kvotomis, tyrimais, apklausinėjimais ir sveikatos kontrole. Tai nesąs joks gelbėjimas, o demoralizacija. Kreisky pažymėjo, kad pats mažiausias kraštas — Šveicarija, suprato pabėgėlių padėtį ir iki šiol jau priglobė 2.739 asmenis. Šveicarija juos parsigabeno tuojaus, savo traukiniais. Tą patį padarė mažoji Belgija, kuri jau parsigabeno savomis priemonėmis 1.863 asmenis. Olandija jau pasiėmė 1.279 žmones ir Vokietija — 1.145. Anglija pasiėmė 579 asmenis ir Švedija 495.

Dr. Kreisky nurodė, kad Austrija priglobė nuo 1945 metų 650.000 pabėgėlių, kurių 190.000 dar tebėra Austrijoje, jų tarpe 36 tūkstančiai tebegyvena lageriuose.

BULGARIJA

ŠEŠTADIENIS. Vakarus pasiekė žinios, kad į Bulgariją rusai sugabeno daug kariuomenės sausumos ir jūrų kelias. Kariuomenė saugojanti Bulgarijos sienas. Bulgarijos slaptoji saugumo milicija gavo naujus sunkiuosius automatus, kuriais apsiginklavę saugumiečiai saugo visas viešąsias įstaigas Bulgarijos sostinėje Sofijoje. Bijoma, kad bulgarai nepasektų vengrų pavyzdžiu.

AR LONDONAS PASEKS KOPENHAGOS PAVYZDŽIU?

Kopenhagos uosto darbininkai atsisakė iškrauti rusų laivą „Molotov“, sustojusį Danijoje pakeliui iš Leningrado į Londoną. Danai, sustoję krantinėje, šūkavo laivo įgulai: „Vengrija! Vengrija!“ Danai atsisakė iš krauti laivą, turėjusį krovinį Danijai. „Molotovas“ turėjo savo pastangomis atsipalaidoti nuo krantinės. Jis išplaukė Londono link, neiškrovęs prekių.

Danijos vyriausybė paskelbė priimanti 1.200 vengrų pabėgėlių. Iš Danijos išsiųstas į Austriją specialus traukinys pabėgėliams tuojau atvežti. Komunistų dienraštis „Land Og Folk“ griežtai protestuoja prieš Nagy pagrobimą ir reikalauja, kad Kadaro marionetinė vyriausybė dėl šio įvykio pasiaiškintų.

Vienas žinomiausių Danijos rašytojų, H. C. Banner, iki šiol simpatizavęs komunistams, griežčiausiai pasmerkė Sovietų žiaurumus Vengrijoje.

OLIMPINIAI ŽAIDIMAI

XVI-ji Pasaulinė Olimijada šiemet įvyko Melbourne. Ji prasidėjo lapkričio 22 d. ir tęsis iki gruodžio 8 dienos.

Olimpiniuose žaidimuose dalyvauja 63 tautų apie 6000 geriausių sportininkų. Jiems apgyvendinti pastatytas ištisas miestelis Heidelberge, 8 mylios nuo Melbourno. Šis „Olimipinis kaimas“ turi 780 gyvenamų namų, savo paštą, banką, krautuves, žaidimų salę, ligoninę ir kitas įstaigas.

Olimpiniuose žaidimuose atsisakė dalyvauti kelios valstybės, ryšium su Sovietų įvykdytais žiaurumais Vengrijoje.

Olimpiniuose žaidimuose , dalyvaujanti vengrų sportininkų rinktinė pareikalavo vietoj komunistinės, iškelti Vengrijos tautinę vėliavą. Jie nurodė, kad tuo metu, kai jie išvyko iš Vengrijos, jiems buvo pasakyta, kad jie gins Vengrijos spalvas. Įpykę vengrai sportininkai sudraskė komunistinę vėliavą ir Olimpinių žaidimų komitetas iškėlė Vengrijos tautinę vėliavą. Daugelis vengrų sportininkų žada pasilikti Australijoj.

Turimomis žiniomis, Sov. Sąjungos sportininkų tarpe yra ir keli lietuviai. Jie priversti sporto aikštėse kovoti už okupanto spalvas.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Kaip jau pereitais metais buvo skelbta, „E. Lietuvio“ metinė prenumerata ne 35 šil., bet 40 šil.

PAVERGTOJE TĖVYNEJE

Per 39-sias „Spalio metines“ Vilniuje demonstrantus pasveikino „LTSR Augščiausias Tarybos Prezidiumo pirmininkas“ drg. J. Paleckis. Kaip žinoma, bolševik. okupacijos pradžioje Paleckis su kitais buvo iš vykęs į Maskvą „parvežti Stalino saulės“. Kaip seniau Paleckis garbino Staliną, taip dabar, nors ir neminėdamas Stalino vardo, vis savo pataikūniška Kremliaus okupantams kalba lankstėsi prieš savo duondavius. Visas jo kalbos stilius paliko staliniškas.

Prisiminęs Vengrijos įvykius, Paleckis šaukė, kad, girdi, — „reakciniai elementai bandė išstumti Vengriją iš socialistinio kelio“... Vengrijos įvykiai Paleckiui primine reikalą „dar daugiau sustiprinti mūsų budrumą ir aktyvumą, stovint didžiųjų socializmo laimėjimų sargyboje. Tie įvykiai parodo, kad kiekvienas, kuris kelia balsą prieš socializmą, prieš socialistinės vyriausybės pamatus, patarnauja laisvės ir mokratijos priešams — reakcijai ir fašizmui“.

Toliau savo kalboje ištikimas Stalino agentas, su kitais tokiais parsidavėliais už koręs lietuvių tautai didžiausią nelaimę — bolševizmo okupaciją, Paleckis taip bylojo: „Mes visada turime sveikinti sveiką ir rimtą trūkumų kritiką, rūpintis ištaisyti klaidas ir trūkumus, bet niekada, niekur neturime palikti be atkirčio mažiausią ban dymą pažeisti sovialinio gyvenimo principus, mūsų tarybinės valstybės pagrindinius dėsnius“... Savo kalbą Paleckis baigė skatinimu dar daugiau spiestis apie okupantus... Taip ir tegali kalbėti Maskvos samdinys, prisidėjęs prie lietuvių tautos pardavimo.

*

„Tiesos“ Nr. 358 (1956.XI.2) paskelbtas taip pat „LTSR vyriausybės pareiškimas dėl ginkluoto užpuolimo prieš Egiptą“. Ja me neturį teisės šnekėti lietuvių tautos var du kvislinginiai agentai skelbia: „Lietuvių tauta griežtai smerkia Anglijos, Prancūzijos ir Izraelio agresyvius veiksmus prieš Egiptą“. Lietuvių tauta, pati daugelį metų kovojusi ir tebevedanti kovą prieš užsienio pavergėjus iš tikro džiaugtųsi, jei ši Kremliaus durtuvais įstatyta vad. okup. Lietuvos „vyriausybė“ būtų pasmerkusi tikruosius imperialistus iš Rytų, pavergusius tą pačią lietuvių tautą, pasiuntusiems tankus prieš sukilusią vengrų tautą.

Ir Lietuvoj pagal okupantų „ukazus“ gyventojai verčiami rinktis į mitingus ir pro testuoti prieš Vakarų agresiją. Kokie „savanoriai“ per tokius mitingus sako kalbas ir visaip plūsta Vakarus, gerai parodo kad ir per Vilniaus radiją 1956.XI.14, perduoti pasisakymai iš Vilniaus faneros fab rike suvaryto darbininkų ir tanautojų mi tingo. Per jį „nusikalstamuosius Anglijos, Prancūzijos bei Izraelio imperialistų veiks mus“, nė pusę lūpų neprisimindami už savo laisvę kovojančių Vengrijos darbo žmonių, smerkė tokie „kalbėtojai“, beveik išimtinai okupantų pakalikai kaip šaltkalvis Arkadijus Šlego, dailidė Keavčiovas, fabri ko komiteto prof. sąjungos pirmininkas Šimolovičius ir kt.

*

„Vengrijos liaudies respublikai skirtus krovinius“, kaip skelbiama per Vilniaus radiją perveža ir okup. Lietuvos magistralių geležinkelininkai. Esą, kasdien geležinkeliu pervežama daug statybinės miško medžiagos, kuri pakraunama į vagonus Ka raliaučiuje, o per Lietuvą siunčiama į Lvo vo magistralę ir ten perkraunama į Vengrijos traukinius. Į Vengriją taip pat skelbiama būsiant pervežtą didelį kiekį popie riaus, tik visos tos siuntos ten pasiunčiamos kaip „plačiosios tėvynės parama“... Vakarų spaudoje reiškiama būkštavimų, kad iš Vakarų per tarptautines organizacijas pasiunčiamą paramą bolševikai Veng rijoje, kur galėdami, įstaigoms ar žmonėms perduoda kaip tariamą bolševikinių kraštų paramą.

*

Urugvajaus „lietuvių delegacija“ okup. Lietuvoje?

Vilniaus radijas lapkričio 12-13 d.d. minė jo „šiuo metu Lietuvos respublikoje viešinčią Urugvajaus lietuvių delegaciją“. Skelbiama, kad ji š. m. lapkričio 12 d. „su sitikusi su sostinės rašytojais ir dalijosi mintimis apie tolesnį plėtimą ryšių tarp T. Lietuvos ir Pietų Amerikos lietuvių“.

Negrai ateis laisvinti europiečių?

Net ir Sudano gyventojams buvo suteikta teisė patiems apsispręsti ar jie nori būti visiškai nepriklausomi. Ir britų Togo krašte, vakarinėje Afrikoje, Jungtinių Tau tų priežiūroje ruošiamas plebiscitas, kaip jie nori tvarkytis ateityje. Tuo tarpu daug europiečių tiesiog turi pavydėti juodukams turimų privilegijų, ypač tautos už geležinės uždangos. Taip, — rašo šveicarų „Die Tat“, — negrams laisvė suteikiama, bet kaip su ta laisve europiečiams? Gal su laiku pasidarysime tokie pažangūs, jog Afrikos negrai pasijus esą morališkai įpareigoti tamsiai ir nekultūringai Europai nešti laisvės evangeliją ir ją išlaisvinti? — visai teisingai stato klausimą šis šveicarų dienraštis.

*

„Institutas kapitalizmui tirti“

Amerikiečių „St. Louis Post Dispatch“ ži niomis, rusai sudaro institutą kapitalizmui studijuoti. Tą žinią patvirtino ir Maskvos radijas, pranešdamas, kad Sovietų mokslo akademija sudarė „specialų institutą moderniajai kapitalizmo ekonomijai tirti“. Per akademijos posėdį Maskvoj buvo pareikšta kritika, kad Sovietai neturį sistemingo studijų centro apie užsieniečių moks lininkų pažangiuosius ekonomijos srities veikalus. **(E)**

„MEILĖ IR NEAPYKANTA“

Maskvoje rusiškai išleista bolševikinio rašytojo Jono Dovydaičio apsakymų knyga, pavadinta „Meilė ir neapykanta“. Lei dinyje sudėti būdingiausi bolševikiški ra šytojo apsakymai. Tiražas — 30.000.

Čekoslovakijoje išleistas Lietuvos bolše vikinių rašytojų apsakymų rinkinys, pa vadintas „Litevske povidky“ („Lietuvių apsakymai“). Šudėti parinktieji J. Baltu šio, Cvirkos, A. Gudaičio, J. Šimkaus, A. Vienuolio, A. Venclovos ir kitų kūriniai, iš viso 14 rašytojų 26 apsakymai. Apsakymus spaudai paruošė P. Trostas, paruošęs įva dą apie lietuvių literatūrą. Tai 4-sis bolše vikinis lietuvių literatūros leidinys Čekos lovakijoje pokario metais. Šiuo metu ruošiamasi išleisti čekų kalba lietuvių literatūros klasikų K. Donelaičio ir Žemaitės raštus.

SKATINA SUSIPAŽINTI SU PABALTIEČIŲ KULTŪRA

Įvairioms Rytų problemoms, o pirmoj ei lėj komunistiniams klausimams studijuoti vokiečių kalba leidžiamas „Ost-Probleme“ Nr. 39, 1956, aptaria Reinhardo Wittramo „Baltische Geschichte“. Šios „Pabaltijo is torijos“ skirtos pirmoj eilėj Livonijai, Es tijai ir Kurlandijai. Ta pačia proga prisi menamas taip pat liūdnas Pabaltijo valsty bių likimas, drauge pasidžiaugiant Kūbos atstovo Dr. Emilio Nunez Portuondo drą sia per Jungtinių Tautų sukaktuvinį posė dį San Francisko mieste pasakyta kalba, kuria buvo pasmerktas Pabaltijo valstybių užgrobimas, dar kartą atkreipiant laisvo jo pasaulio dėmesį į Pabaltijo kraštus. Es tija, Latvija ir Lietuva jau yra seniai vir tusios laisvajam pasauliui „Menetekel“. Šių kraštų užgrobimas yra niaurus politi nio banditizmo simbolis. Todėl juo svar biau susipažinti Vakarams su Pabaltijo tautų kultūra, pastebi „Ost-Probleme“.

Ryga šiandien

Bonnos mieste, laikinojoje Vak. Vokieti joso sostinėje, leidžiamas dienraštis „General Anzeiger“ 1956.X.13, Nr. 14, ištisą puslapį paskyrė iliustracijomis pavaizduo ti, kaip iš tikro atrodo latvių sostinėje, Ry gos mieste. Dienraštis pažymi, kad Ryga šiandien yra tapusi visai sovietiniu mies tu, kuriame vyrauja sovietinės uniformos. Miesto tiltus saugo raudonarmiečiai. Pre kių kainos augštos, sunku gauti geresnių drabužių, nėra už ką, todėl gyventojų ap ranga atrodo skurdi. Už kopūsto galvą tenka mokėti 80 kapeikų, sviesto kilogra mą 28 rublius, kumpio kg 24 rubliai. Tuo tarpu kolchozininkai per mėnesį tegauna vos 90-250 rublių. Tad iš kur galima ką norint geriau nusipirkti. Tiesa, skelbia ma, kad, pvz., už cukraus kg tenka mokė ti 8 rublius, bet iš tikro jo niekur negausi pigiau kaip už 20 rublių. Vienoj nuotrauko j vaizduojama, kaip bolševikai, sulygi nę moterų ir vyrų teises, sulygino ir jų darbus. Būtent pačius sunkiausius darbus dabar gauna dirbti ir moterys. „Kapitalis tinę liekaną“ sudaro batų valytojai, kurie, kaip ir „buržuaziniais laikais“, net ir šian dieniniams komunistams didžiūnams stro pias batus valo. Naujieji viešbučiai savo kultūrą stengiasi pavaizduoti laisvalaikiu viešai rodydamiesi su pižamom. Jas visur demonstruoja, tuo būdu primindami žiūo muosius atsitikimus ir Valstybės Teatre Lietuvoje, kai bolševikinės damos ateida vo į spektaklį apsirengusios naktiniais marškiniais ir tarėsi užsidėjusios pačią moderniausią suknelę...

„General Anzeiger“ rašo, jog Pabaltijo kraštai dar ir dabar, galima sakyti, yra hermetiškai atitverti nuo laisvojo pasau lio. Rygos sovietinimas dar didesnis, nei kitur. Seniau Rygoje buvo apie 400.000 gy ventojų, o šiandien ji turi jau per 1 mil. Savime aišku, iš visur čia suplūdo rusai. Rygoje latviai šiandien sudaro mažumą. Todėl netenka satebėtis, jei Rygoje dabar jau girdima daugiau rusiškai kalbant nei latviškai. Toliau trumpai nušviečiama lat vių tautos istorija ir primenamos pabal tiečių pastangos išsilaisvinti. **(E)**

SUTARTYS GALIOJANČIOS JAV IR LIETUVOS

Jung. Amerikos Valstybių Valstybės De partamentas savo leidinyje Nr. 6346, 1955 m. skelbia galiojančių sutarčių tarp šio ir kitų kraštų sąrašą. Toje knygoje, tarp kitko, 88 puslapyje sakoma: „Jungtinės Ame rikos Valstybės nepripažino Estijos, Latvi jos ir Lietuvos įkorporavimą į Socialisti nių Tarybų Respublikų Sąjungą. Valsty bės Departamentas laiko sutartis tarp JAV ir tų kraštų (Pabaltijo) galiojančiomis.

Toliau suminimos visos šių abiejų kraš tų vyriausybių pasirašytos sutartys, tarpe jų seniausia yra pašto piniginių perlaidų sutvarkymas, pasirašytas Washingtone ba metais. Mainų ir prekybos sutartis, kuri landžio 10 d. ir Kaune liepos 30 d., 1923 buvo pasirašyta Washingtone 23.4.1925 m. ir įsigaliojo liepos 10 d. 1926 m., kny goje sakoma, kad tarp Lietuvos ir JAV vei kė didžiausio prielankumo principas muitų klausimuose.

Paminima ir pasų ir vizų sutartis, pasi rašytas Washingtone balandžio 17 d., 1937 m. Bendrai knygoje suminimos 9 sutar tys. Dėl mainų ir prekybos sutarties pa daryta pastaba, kad Lietuvai esant sovie tų kontrolėje ir dominacijoje, Lietuvos mi nisteris Washingtone, savo nota 1951 m. lie pos 11 d., padarė tam tikras pastabas, pa gal kurias sutarties nuostatai netaikomi dabar.

PRANCŪZŲ LITERATŲ ŽODIS

Ryšium su Vengrijos įvykiais, prancūzų literatūros savaitraštis „Figaro Litteraire“ paskelbė tokį literatų atsišaukimą:

„Šlykštus nusikaltimas Budapešte pasta tė komunizmą už žmoniškumo skliaustų. Tai reikėjo pasakyti pradžioje. Bet iš to reikia padaryti išvadas. Ir štai ką galvoja me mes: paduoti ranką komunistui Vaka ruose, kuris „savanoriškai“ sutinka su sa vo partija, tai pasisveikinti su Budapešto nusikaltimo bendrininku. Skelbti jų pasisa kymus, tai prisidėti prie tos rūšies intelek tualinės propagandos, kuri privedė prie nu sikaltimo Budapešte. Kalbėti apie jų sam protavimus, tai užmiršti, kad jie turi tikslo „pateisinti“ genocidą Budapešte. Tęsti to liau dialogą Europa — Sovietų Sąjunga, turint galvoje apgaulingąjį „atodrėkio“ šū kį, tai vėl kristi į paspręstus spąstus. Pri imti ir liaupsinti Maskvos siunčiamus me ninius sambūrius pavergtų intelektualų, tai pamiršti kankinių — rašytojų balsą, ku riuo jie kreipėsi į mus iš Budapešto, tai iš duoti jų testamentą“.

1956.XI.3. Stockholme koncertų rūmuo se buvo suruošta pavergtųjų Europos tau tų demonstracija, per kurią buvo pradėti žygiai padėti vengrams. Salė buvo papuoš ta Pabaltijo ir kitų Europos valstybių vė liavomis. Žinomas pabaltiečių draugas šve das prof. Birgeris Nermanas pasiūlė visų vienu balsu priimtą rezoliuciją, kuria kreipiamasi į laisvojo pasaulio tautas ir jų vyriausybes imtis visų reikalingų žygių, jog pavergtosios tautos, tam skaičiuje Lie tuva, Latvija ir Estija, vėl atgautų savo ne priklausomybes. **(E)**

AR SUPRAS ĮSPĖJIMĄ?

Stambus vokiečių dienr. „Muenchener Merkur“ Nr. 270, 1956, deda tokias reikš mingas pastabas: „Tai, ką pademonstravo Sovietai Vengrijoje, atvirai ar slaptai bu vo taip pat įvykdyta Estijoj, Latvijoj ir Lietuvoj, Rytinėj zonoj ir visuose satelitiniuose kraštuose. Vakarų diplomatai turi tam nukalę atitinkamą terminą: „Saugu mo sumetimai“...

Ar galima tikėti, jog kruvina vengrų auka rimtai sukrėtė sukvailėjusį Vakarų pasaulį? Nebent kelioms dienoms — pas kum vėl bus pereita prie įprastinių dar botvarkės klausimų. Apleista miršta narsi tauta. Jos auka bus nuėjusi veltui: „Lais vasis pasaulis ramiai sau miega. Jis pabus tik tada, kai per Vakarų pasaulio valsty bes riedės sovietiniai tankai: bet tada jau bus per vėlu“. **(E)**

Kristaus paskutinis atėjimas

Bažnyčia pradėdama Naujuosius Liturgi nius Metus Advento I sekm. prieš mūsų akis iškelia Kristaus pranašystę apie pasau lio pabaigą, kada visos dangaus galybės bus pajudintos, aptems saulė, mėnulis ne beduos savo šviesos, žvaigždės kris nuo dangaus. Apaštalai tada paklausė: „Pasa kyk mums kada tai bus ir koks tavo atė jimo ir pasaulio pabaigos ženklas?“ Kris tus atsakė:

— Žiūrėkite, kad kas jūsų nesuklaidin tų. Nes daugelis ateis mano vardu ir sakys: Aš Kristus, ir jie suklaidins daugelį. Jūs išgirsite kalbant apie karus ir apie karų gandus. Žiūrėkite, kad neišsigąstumėte, nes reikia, kad tai įvyktų, bet tai dar ne ga las, nes tauta sukils prieš tauta ir karalystė prieš karalystę; vietomis bus maro, bado ir žemės drebėjimų. Tuomet jus kankins ir jus žudys ir jūs būsite nekenčiami dėl mano vardo. Tuomet daugelis pasipiktins, vieni kitus išduos ir vieni kitų nesikęs. Kils daug netikrų pranašų ir suvedžios dau gelį. Ir kadangi apsčiai bus neteisybės, daugelio meilė atauš. O kas bus ištvermin gas iki galui, tai bus išgelbėtas. Ir šita ka ralystės Evangelija bus skelbiama visame pasaulyje paliudyti visoms tautoms ir tuo met bus galas.

Kosminis kataklizmas — griežtas žemės paviršiaus sukrėtimas bus paskutinis Kris taus triumfališko atėjimo ženklas. Kelsis visi mirusieji ir visos tautos išvys danguje ateinantį Jėzų Kristų su didele galybe ir didenybe. Prasidės žemės istorinio vyksmo paskutinė valanda — iškilmingas Visuotinis Teismas. Tie, kurie blogai darė eis į amžiną kančią, o teisieji — į amžinąjį lai mės gyvenimą. Šio vaizdo akivaizdoje Šv. Povilas šaukia visus keltis iš miego, nes mūsų išganymas arti! Nesame paskutiniųjų įvykių stebėtojai, bet šių dienų veikėjai. Šaukia į gyvenimo kovą, kurioje krikščio nis ne su minkštais nakties drabužiais, bet pasiruošęs kaip karys su spindinčiais gink lais šviesoje, broliškos meilės skelidėjas, dangaus paveldėtojas!

Išvada. Kristus savo pranašyste apie pa saulio pabaigą sustiprina savo pasekėjus, kad būtų ištvermingi ir būdėtų, kad darytų gerą kol dar yra laiko, kad savo talentą padvigubintų. Jei galime tikėti, kad pa saulio pabiga dar toli, negalime tačiau nie kad pamiršti, kad ji mums artima — mū sų mirties valandą, kada kiekvienas turėsi me duoti Dievui apyskaitą už savo žemės gyvenimą, kiek gero esame padarę, kiek pa dėję savo artimui. Pradedame Naujus baž nytinius Metus, kurie mums gali būti ir paskutiniai. Laiko nedaug. Todėl su didesniu įsipareigojimu negu anksčiau būkime Kristaus kovotojai, kovotojos, vedami ne mirties baimės, bet šviesos vilties, prisimin dami Išganytojo žodžius: „Dangus ir žemė praeis, bet mano žodžiai nepraeis!“

P. Dauknys MIC

PAMALDOS

STROUD. Glos. — ši sekmadienį, gruodžio 2 d., 12 val. The Immaculate Conception bažn., Beeches Green.

o o o

ROCHDALE — gruodžio 9 d., 11 val.
HALIFAX — gruodžio 9 d., 3.30 v. p.p.

ŠVENTĖS PRALEISKITE LIETUVIŠKAME KLUBE!

Metinių švenčių proga, Lietuvių Klubas ren gia įdomius ir įvairius parengimus!

BENDROS KŪČIOS — gruodžio mėn. 24 d.,
KALĖDŲ VAKARAS—pirmąją Kalėdų dieną,
ŠOKIŲ VAKARAS — antrąją Kalėdų dieną,
NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS—gruodžio 31 d

Į šiuos parengimus kviečiame atsilankyti Klubo na rius ir jų svečius.

PIRMAS LAIŠKAS

Martynas Papartis prie angliškos arbatos buvo jau tiek įpratęs, kiek ir jo darbdaviai, tiksliau sakant, darbdavės ponios Rose ir Caroline Talbot, vasarvietės ir viešbučio savininkės, Shanklino kurortiniame mieste, pietų Anglijos paskutiniame taške.

Rašo:

BR. DAUBARAS

Grynas pajūrio oras, nesunkus ir pasto vus darbas, senosios ir jaunosios šeimininkių rūpestingumas, prijaukino Papartį Shankline, tarsi čia jis būtų radęs antrąją gimtinę. Pradžioje, Paparčiui atvykus iš vi duriniosios Anglijos hostelinio gyvenimo, iš tekstilės fabriko, atrodė, kad jis ilgai ne pakels tos ramumos ir vienumos. Tačiau dienos bėgo, o su jomis bluko pasilikusių hostelyje draugų veidai, priprato ir ausys prie nuolatinio jūros bangų šniokštimo. Ir nenuostabu: neseniai jis gavo dovanų Ron son žiebtuvėlį su MP inicialais, jo šešerių metų darbo sukakties proga. Nors jo pase buvo pažymėta, kad jis vedęs, nors ir mo kesčių inspektorius buvo jam pripažinęs vedusio kodą, tačiau visa tai buvo tik po pieriuje. Praktikoje, kaip šiame krašte įpras tą, beveik niekad ir niekas nėra jo klaus ęs apie kažkur nežinioje pasilikusią šei mą. Gal ir todėl, kad ir jis pats nesistengda vo sudaryti tam progų. Tiek jo šeimininkėms, tiek ir neskaitlingiems kaimynams, ar nuolatinio vietinio baro lankytojams už tekdavo Paparčio vardo — Martin. Taip jį vadino jo šeimininkės, pieninkas, laiškanešys, daržovininkas, mėsininkas ir storu lis, nukarusiais ūsais Shanklino policinin kas, kuriam Mr. Martin šešerių metų bėgy je nesudarė nė karto jokio rūpesčio.

Pagal Darbo Ministerijos potvarkius, Pa partis, be sekmadienio, savaitėje turėjo vie ną dieną laisvą — trečiadieniais. Tačiau ir šis klausimas buvo tik popieriuje. Ir ne todėl, kad jo darbdavės būtų šiam potvar kiui priešingos, bet todėl, kad Martynas, gyvendamas tuose pat namuose, neturėda vo kur dingti. Net ir sekmadieniais, tik rąją nedarbo dieną, jis būdavo patenkin tas, jei jo paprašydavo pavežėti į kurį nors kaimyninį miestelį. Tokiais atsitiki mais jis visada gaudavo specialų priedą, ir plačiau susipažindavo su Isle of Wight gražiom apylinkėm.

Ponių Talbot vasarvietė ir viešbutis tu rėjo senosios šeimininkės vardą — „The Rose“. Šis žodis buvo iškaltas trijų augštų mūrinio pastato fasade. Sezono metu jį ap šviesdavo du stiprūs prožektoriai, paslėpti gėlyne, prie pat mūrinės tvoros, skiriančios Talbot nuosavybę nuo pagrindinės Shanklino gatvės, kurios kitoje pusėje bu vo keliolikos metrų pločio smėlio tarpas, o už jo nuolat banguojąs okeanas. Nuo ba landžio pabaigos iki spalio pradžios ten, į tą smėlio aikštelę, Martynas kiekvieną die ną išnešdavo sudedamąsias kėdes, o vaka rais jas sugabendavo į medinį pastatą, ku rio antrajame gale švytėjo baltutė oran žerija, Paparčio rankomis pastatydinta pir maisiais darbo metais. Reikia pastebėti, kad ši oranžerija nulėmė Martyno likimą: vasarvietės savininkės, pastebėjusios jo na gingumą ir darbštumą, nusprendė jį palik ti ir nepelningam rudens ir žiemos metui, nors pradžioje jis tebuvo numatytas tik va saros sezonui, didžiajam vasarvietės dar bymečiui.

Kitas nuotykis, įvykęs jau antraisiais darbo metais, Kūčių vakarą, dar daugiau sustiprino Martyno pozicijas ponių Talbot vasarvietėje. Tačiau prieš papasakojant apie šį nuotykį, susipažinkime kiek arčiau su nuolatiniais ponių Talbot vasarvietės gyventojais. Sunku pasakyti, nuo kada „The Rose“ vasarvietėje įsigalėjo tokia tvarka, tačiau Paparčiui atvykus, jis tuoj pat pastebėjo, kad senoji ponia Talbot tvarkė finansinę dalį, gi jos duktė, taip pat našlė, kaip ir jos motina, ūkiškuosius rei kalus. Trečiasis, tiesa, nenuolatinis, bet tik rasis gyventojas, buvo devynerių metų po nios Rose anūkė, Carolinos duktė, privataus koledžo auklėtinė, Miss Jane Talbot. Nors ketvirtoji vasarvietės gyventoja buvo ponių Talbot virėja airė Mary, tačiau da bar, drąsiai galima tvirtinti, kad šią vietą užėmė Martynas Papartis, gi penktoji li ko virėjai. Būtų netikslu nepaminėjus an gorų veislės katino Felix ir šunelį Rip, juo labiau, kad jie ne tik turėjo žmonių var dus, bet ir teises.

Mažoji Jane Talbot į namus grįždavo tik atostogų ir, išimtinais atsitikimais, savait galiais, suprantama ji taip pat visada at vykdavo abiejų ponių ir savo gimtadienių dienomis. Visų teisėtų vasarvietės „The Ro se“ savininkių gimtadieniai buvo švenčia mi taip, kaip ir pirmoji Kalėdų diena.

Ponių Talbot namuose Kūčių vakaras buvo beveik toks, kaip ir kiti to meto va karai. Martyną slėgė to vakaro nuotaika, ir jis stengdavosi kur nors išeiti ir nepri siminti tos šilumos, su kuria jis buvo su augęs savajame krašte. Tuo metu Shankli ne Martynas žinojo tik dvi užeigas: bar ą ir pajūrio taką augštajam skardyje, kurio papėdėje buvo išrikiuotos medinės bude lės — neturtingų vasarotojų gyvenvietės atostogų metu.

Minėtą Kūčių vakarą Martynas, aptvar kęs neskaitlingiems švenčių proga atvyku siems svečiams miegamuosius, išėjo augš tuoju skardžiaus takeliu pasivaikščioti. Pa žįstamo alaus baro „Auksinis Liūtas“ lan guose dar nebuvo uždegtos šviesos. Papar tis žvilgterėjo į senos pilies bokšto laikro dį: visa valanda buvo dar draudžiamojo barams veikti laiko. Jis žinojo, kad šian dien ten susirinks ypač daug Shanklino gy ventojų ir iš kitur atvykusių šventes pra leisti svečių. Jį neviliojo šį vakarą baras. Jis norėjo kuo toliausiai nueiti nuo tų lan gų, kuriuose visur matė dirbtinu sniegu ir blizgučiais pasipuošusias eglutes. Tai jau antrosios jo Kalėdos be draugų ir be snie go. Baltavo tik languose eglutės ir jūroje bangų nugarėlės. Prieblandoje jos dar aiš kiau švytėjo, vydamosios vieną kitą. Kiek jo akys siekė, jūroje nesimatė nė vieno lai vo. Tik apie medinį tiltą, kurio gale Shank lino miesto savivaldybė buvo pastačiusi šokių salę, klykavo kelios žuvėdros, tarsi tyčia norėdamos sudrumsti šio vakaro ra mybę. Jos ūmai pakildavo ir vėduokliniais sparnais plasnodamos, tai vėl puldavo žemyn prie juodų tilto polių, į kuriuos dužo baltakartės bangos. Martynas pasisuko pa vėjui užsidegti tik ką susisuktą suktinę, ir jo žvilgsnis stabtelėjo toje vietoje, kur vis tebevaitojo baltieji jūros paukščiai.

(Tąsa kitame numeryje)

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

SVARBUS MITINGAS

Ryšium su įvykiais Vengrijoje, rengiamas tarptautinis mitingas su prakalbomis gruodžio 13 d., ketvirtadienį, Central Hall salėje, Westminster. Pradžia lygiai 6 val vakaro.

Mitingo iniciatorium ir rengėjų yra žino mas veikėjas ir laikraščių leidėjas, Mr. Kenneth de Courcy. Žada dalyvauti įvairių tautų organizacijos su savo tautinėmis vėliavomis, moterys tautiniuose drabužiuose. Mitinge dalyvaus estai ir latviai. Pageidautina, kad ir lietuviai skaitlingai dalyvautų. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į Lietuvių Namus, 1, Ladbroke Gardens, PAR 2470. Įėjimas tik su bilietais, kurie gaunami nemokamai, užsisakant juos iš anksto DBLS, Lietuvių Namuose.

Privažiavimas prie Central Hall: požeminiais — Circle arba District Line, artimiausia stotis Westminster; autobusais einančiais iki Parlamento Rūmų (Parliament Square).

KALĖDŲ MUGĖ

Jungtinis lietuvių, estų ir latvių moterų komitetas rengia didelę KALĖDŲ MUGĘ, labdaringą išpardavimą, kuris įvyks gruodžio mėn. 7-9 d.d., popiečiais nuo 4 iki 9 val., 72, Queensborough Terrace, Bayswater, London, W. 2.

Mugę iškilmingai atidarys ponia David Ormsby Gore.

Šeštadienį, gruodžio 8 d. ir sekmadienį, gruodžio 9 dieną, mugėje gros orkestras. Veiks gaivinamųjų gėrimų bufetas. Įėjimas — 1 šilingas.

Visas mugės pelnas skiriamas pabaltiečiams Kalėdų proga sušelpti ligoniams.

ORGANIZUOJAMA EGLUTĖ LONDONE

Lietuvių namuose, Londone, per Trys Karalius numatoma organizuoti Kalėdų eglutę vaikams. Maloniai prašome tėvus praneš ti iš anksto, Tel. PAR 2470, arba laišku, DBLS, 1, Ladbroke Gardens, London W 11, kiek vaikų numatoma į šią eglutę atvesti ir eventualiai kas iš jų galėtų dalyvauti programoje.

BRAZDŽIŲ ŠEIMA IŠVYKO AMERIKON

Oxforde gyvenę Inž. Antanas Brazdys su šeima — ponia ir dukterimis Giedra ir Konstancija, ir sūnumis Saulium ir Antanu šią savaitę „Queen Elisabeth" laivu išvyko į JAV. Numato apsigyventi Chicagoje. Ir vėl mūsų kolonija neteko šviesių ir susipratusių lietuvių ir gražaus jaunimo, aktyviai dalyvavusio skautų veikloje.

Išvykusiems p.p. Brazdžiams linkime sek mingai įsikurti JAV.

KALĖDOS IR NAUJI METAI SODYBOJE

Lietuvių Namų Bendrovė Kalėdų ir Naujų Metų proga rengia Kūčias, Kalėdų pietus ir Naujų Metų sutikimą Sodyboje, Headley Parke. Per šventes bus rengiami pasilinksminimai su šokiais. Norintieji dalyvauti ir praleisti šventes savo žemėje, kviečiami iš anksto pasirūpinti kambariais. Šiais reikalais visas informacijas teikia Lietuvių Namų Bendrovė, 1, Ladbroke Gardens, London W. 11. Tel. PAR 2470.

SUSIŽEIDĖ FABRIKE

Londone, vatos fabrike dirbąs K. Jonelynas, sužeidė kairiosios rankos rodomąjį pirštą. Nuvykus į ligoninę, teko amputuoti pirmąjį piršto sąnarį. K. Jonelynas jau trys savaitės nebedirba. Pasveikęs žada grįžti į savo seną darbovietę.

CORBY

Corby skautų Draugovė pravedė žaibišką rinkliavą kovojantiems vengrams. Buvo surinkta 7 svarai 2 šilingai pinigais ir 40 gabalų vertingų drabužių, batų ir kiek riebalų. Už šią žaibišką rinkliavos pravedimą Draugovė dėkoja broliams C. V. Pumpučiams.

Lietuvių skautų vardu aukos perduotos Corby Šalpos Komitetui.

A. Č.

DĖMESIO!

Jau laikas siųsti aukas ir pardavimui daiktus kalėdiniam **Bazarui**, kuris įvyksta š. m. gruodžio 7-9 d.d.

Bazaro pelnas skiriamas lietuviams ligoniams sušelpti.

Siųsti: BAZARAS, 1, Ladbroke Gardens, London, W. 11.

Bazaro rengimo komisija

NOTTINGHAMAS

ŽUVO LIETUVIS

Š. m. lapkričio 19 d., Nottinghame, žuvo 51 metų amžiaus Albinas Lenkaitis, kilęs iš Vilkaviškio apskr., Bartninkų valsč., Vartų kaimo. Anglijon atvyko iš Vokietijos 1948 metais.

Minėtą dieną a.a. A. Lenkaitis, grįždamas iš darbo autobusu, iššoko iš jo ir, nelaimei pateko po automobiliu, kuris jį užmušė vietoje. Lapkričio 24 d., velionis palaidotas Southern Cemetary katalikų kapinėse.

Gruodžio 1 d., 6.30 val., Sicamore mokyklos salėje rengiamas

RUDENS DERLIAUS VAKARAS

Programoje: aktualios dainos, jumoristiniai ir satyriniai kupletai, kuriuos atliks kupletistas D. Kaniauskas. Po to, šokiai ir žaidimai. Gros lietuvių šokių orkestras, va dovaujamas K. Venskaus. Veiks lietuviškas bufetas.

Kviečiami Nottinghamo ir apylinkės lie tuviai pasidžiaugti derliaus vaisiais.

DBLS Skyr. Valdyba

BRADFORDAS

Karliuomenės Šventės Minėjimas Bradforde

Praėjusį šeštadienį Bradfordo ir apylinkės lietuviai buvo susirinkę paminėti kariuomenės šventę. Kariuomenės šventės minėjimas šįmet vyko Vengrijos kovų dvasioje.

P. V. Ignaitis, atidarydamas minėjimą, atžymėjo milžiniškas vengrų tautos pastangas bandant nusikratyti komunistinės vergijos ir nepaprastas aukas, sudėtas ant Vengrijos laisvės aukuro. Jis palygino šias kovas mūsų tautos kovoms už Nepriklausomybę.

P. A. Šukys, kūrėjas savanoris, dviejų Vyties Kryžių kavalierius, papasakojo prisiminimus iš pergyvenimų kovose ties Radviliškiu.

Po to pasirodė mūsų atžalynas. Vyrų oktetas, p. Buroko vadovaujamas, išpildė keletą dainų. Okteto dainas paįvairino gražios p. Molienės deklamacijos ir p. Kasperavičiaus sol. Reikia pažymėti, kad oktetas rodo kai kur gražios pažangos.

„Atžalynas" susilaukė naujos paramos - Kasperavičiaus, ir Tamoliūno. Paskutinysis šios šventės minėjimui nupaišė gražią dekoraciją.

Vakaro programą pravedė p. A. Bučys.

Vengrų laisvės kovoms paremti surinkta 6 sv. 12 šil.

Bradfordo DBLS valdybos iniciatyva šį minėjimą surengti, yra graži ir sveikintina.

J. Ratas

*

Bradforde reguliariai rengiami Didž. Britanijoje gyvenančių pabaltiečių krepšinio turnyrai. Jie susilaukia gyvo dėmesio vietinių gyventojų tarpe. Kadaise KOVAS atstovavo lietuvius šiuose turnyruose ir skynė garbės laurus. Pastaraisiais metais šis lietuvių vienetas praktiškai susilikvidavo. Lietuviai krepšinio žaidynėse dalyvaudavo tik atsitiktinai. Tačiau Bradfordo ir Manchesterio apylinkėse dar yra keli uolūs krepšininkai lietuviai. Prie esamų sąlygų jie priversti dalyvauti ne lietuvių komando se. Pabaltiečių krepšinio turnyro proga mūsų krepšininkai sudarys savo komandą ir turnyre gins lietuviškas spalvas. Turnyras prasidės gruodžio mėn. 1 d., 10 val. ryte, Bol don Barracks. Apylinkėse gyvenantieji tau tiečiai kviečiami atsilankyti turnyre ir sa vo dalyvavimu paremti mūsų sportininkus.

Pajieškojimas

MRS. MARCINKEVIČIŪTĖ - LINSBAUER Stefanija, anksčiau dirbusi Boltono Wilkenson Sanatorijoje. Jai yra motinos laiškas iš Lietuvos. Atsiliepti: Rev. J. Kuzmickis — 21, Ann Pl., Bradford 5.

PRESTONAS

Pereitą sekmadienį Prestone įvyko protesto demonstracija prieš rusų smurtą Vengrijoje.

Nešini gedulu perjuostomis vėliavomis, demonstracijoje dalyvavo vengrai, lietuviai, latviai, lenkai ir ukrainiečiai. Trumpose kalbose demonstracijos dalyvių atstovai išreiškė gilią simpatiją Vengrijai prisimindami, kad ir jų tautos kenčia nuo tų pačių rusų ir jų vykdomų žudynių. Mitingo rezoliucijų nuorašai nusiųsti dviems Britų Parlamento nariams, gyvenantiems Prestone ir ministeriui pirmininkui. Po mitingo, padėjus vainiką prie paminklo žuvusiems kariams, demonstracija baigėsi gedulingomis pamaldomis bažnyčioje.

Šioje demonstracijoje dalyvavo taip pat nemažai anglų. Labai malonu pastebėti, kad beveik visi mūsų tautiečiai, gyveną Prestone, šį kartą vieningai įsijungė į šį spontanišką mitingą.

„Lancashire Evening Post" plačiai aprašė demonstraciją ir mitinge pasakytas kalbas, pažymėdamas lietuvių dalyvavimą ir pabrėždamas mitingo reikalavimą:

...„kad Sovietų Sąjunga sudarytų neutralių valstybių sieną, juostą tarp Rytų ir Vakarų, evakuotų savo kariuomenę iš Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Ukrainos ir Vengrijos. Kad šiuose kraštuose būtų paskelbti laisvi rinkimai JT priežiūroje".

Dalyvis

COVENTRY

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS COVENTRYJE

Pereitos savaitės šeštadienio vakare, Coventrio lietuviai buvo surengę Kariuomenės šventės minėjimą Pilot salėje. Minėjimą atidarė DBLS Coventry skyriaus pirmininkas J. Kazlauskas. Paskaitą tos dienos tema skaitė Br. Daunoras. Jis taip pat buvo atsivežęs specialią tai dienai programą magnetofono juostose, kuri ypatingai patiko minėjimo dalyviams.

Po oficialios dalies, DBLS vietos skyriaus pirmininkas J. Kazlauskas visų coventriečių lietuvių vardu pasveikino Br. Daunorą, jo 50 metų sukakties proga ir įteikė dovaną — amžinąją aukso plunksną. Sukaktuvininką sveikino taip pat p. N. Mockus, palinkėdamas dar ilgus metus naudotis įteiktąja dovana — plunksna. Susirinkusieji sudainavo Ilgiausių Metų!..

Vėlų vakarą, minėjimui pasibaigus, lon doniečiai svečiai ir skaitlingas būrys coventriečių, susirinko p. Jagminienės bute, kur ta proga buvo parengtos gražios vaišės. Londono svečiams išvykus, coventriečiai ilgiau užtruko bediskutuodami DBLS nario mokesčio ir kitus skyriaus reikalus. Daugumos nuomonė buvo ta, kad mokesčio pakėlimas narių tarpe iššaukė nepasitenkinimo. Ypač tai jaučia skyrių iždininkai, kuriems tenka susidurti su nario mokesčio surinkimu.

Liu.

VENGRAMS ŠELPTI AUKŲ SĄRAŠAS

(Tęsinys)

Per L. P. Kleboną kun. Kazlauską — 240 šil.

Per V. Ignaitį, Bradford — 132 šil.

Po 40 šil. aukojo: Bradfordo „Atžalynas", Malinauskai, A. Ripkevičius, A. Šliauteris, V. Šlaitas, A. Motiekaitis, J. D. Narbutai.

34 šil.— Voveriai.

25 šil. — Kun. J. Gutauskas.

Po 20 šil.: J. Pyragius, M. Kugrėnas, S. Čereškevičius, S. Žilinskas, P. Ruzgas, K. Garisonas, Ad. B-tis, A. Černiauskas, V. Byla, K. Vedbickienė, An. Skučas, B. Kuzmins kaitė, J. Ambraziūnas, Z. Gelvinauskas, J. Šukaitis, J. Baukys, P. Juška, P. Maksvytis, K. Kubilius, P. Makūnas, V. Strakšys, S. Krasauskas, P. Adomaitis, A. Radušis, A. I. Ruginiai, A. Adomaitis, V. Kelmistrai tis, L. Adamkevičius, J. Sirutis, J. Kleiza, V. Vasaitis, V. Kalasauskas, L. Jankūnas, A. Venskus, R. Kalpokas, K. Dičmonis, J. Zubavičius, I. R. Vasiliauskai, P. V. Jukneliai.

Po 10 šil.: A. Gilys, M. Ragauskienė, G. V. Gečai, N. Broadsneider, A. Sturonas, A. Petkevičius, S. Markevičius, P. Grimalis, H. V. Bundoniai, J. Mickevičius, D. Bružas, B. Krikščiūnas, B. Vedrickas, J. Čepas, V. J. Budrikai, K. Jauneika, Renceliauskas, L. Kukanauza, V. B. Karnilavičiai, J. Krau jelis, A. Bružas, S. A. Barančiukai, L. Utka, S. Šimkus, A. Pusvaškis, J. Gineikis, A. Linkevičius, Mrs. Bajorinas, V. C. Lapinskas, J. Venskūnas, A. Čepukas, S. Gabalis, V. Kavaliauskas, V. Mazulis, J.B., Nemeika, V. Paliuškevičius, A. Miliūnas, M. Kilas, J. Želvys, J. Kavaliauskas, L. Asmėga, F. Navickas, J. Rubeževičius, J. Subačius, A. Turčinskas, J. Šližys, J. Valskis, M. Liepinaitienė, E. Valentinas, P. Stančikas, J. Levinskas, J. Valantinas, M. Raulinaitienė, A. Valantinas, B. Urbanavičius, V. Žemaitis, J. Sadula, F. Čepinskienė, X, P. Sarapinas, V. Malinauskas ir vienas lietuvis prisiuntęs auką per p. Daunorą.

9 šil. — A. Marma.

8 šil. — M. Narbutas.

6 šil. — A. Tijūnaitis.

Po 5 šil.: P. Stanaitytė, B. Gurgždaitis, J. Stauskas, K. Griškonis, Srubas, A. Vyšniauskas, A. Borkertas, D. Gintas, A. Pečekajus, V. Narbutas, A. Ivanauskas, P. J. Dromantai, C. Plenys, K. Vikšrys, J. Ivanavičius, J. Petrauskas, Sviderskis, J. Žaliauskas, V. Valentekevičius, Kiaunė, Glozaitis, V. Matiukas, K. Šakalys, Kustienė, P. Stančius, A. Pakalnis, B. L. Švalkai.

4 šil. 6 d. — A. Ivaškevičius.

Po 4 šil.: N. Miranvics, V. Junokas, A. Čepulis, A. Kostkevičius, K. Vaitkevičius, E. Paulauskas.

Po 3 šil. 6 d.: A. Petkevičius, A. Masiulis.

Po 3 šil.: E. Kvintas, P. Sadauskas, S. Pundzius, J. Pakėnas.

Po 2 šil. 6 d.: L. Cicėnas, E. Baronėnas, B. Baronėnas, N. Macys, Grynas, R. Milkamanavičius, E. Kaminskas, V. Karpauskas, S. Garčanskas.

2 šil. — A. Zubavičius.

Viso: 239 sv. 10 šil. 0 d.

Aukų vajus baigtas.

VOKIETIJA

Daug kelių, siekiant savo kraštui laisvės

Farelio daugtautinėje prieglaudoje gyvenantieji lietuviai seneliai, nors ir didelių nedateklių spaudžiami, sužinoję apie Vengrijoje vykstančią išsilaisvinimo kovą, neliko abejingi, bet vieni pirmųjų su dideliu entuziazmu ir susijaudinimu spalio 30 d. pravedė savo tarpe rinkliavą ir pasiuntė sužeistiesiems vengrams. Renkant aukas buvo labai jaudinančių momentų, kada senukai ir senutės drebančiomis rankomis jieškojo skatikų ir tos pačios raukšlėtos rankos braukė nuo veido ašaras. Iš 62 senukų aukojo 60.

Vietos vokiečių laikraštis „Der Gemeinnuessige", atspausdino Vengrijos patriotams rašto vertimą, labai palankų lietuviams senukams ir mūsų kenčiančiai tėvynei atspausdino vedamąjį.

Prieglaudoje gyvenančių senukų toks kilnus mostas turėtų būti pavyzdžiu visiems tiems, kurie dar pilni jėgų ir kupini energijos.

SKAUTIŠKUOJU KELIU

NAUJAS BROLIJOS VADEIVA

Anglijos Rajono Vadeivai ps. B. Zinkui, iš šių pareigų pasitraukus, nauju Brolijos vadeiva, Brolijos Vadovų suvažiavime, išrinktas ps. Jaras Alkis.

Vienetų vadovai ir pavieniai skautaujantieji, visais skautiškais reikalais kreipiasi į naująjį Vadeivą šiuo adresu: ps. J. Alkis, 32, Davis Ave., Hunton Str., London E. 1.

Ps. B. Zinkus pasitraukė iš pareigų dėl perdidelio darbų apkrovimo, bet ir toliau lieka aktyvus skautiškose eilėse, kaip Brolijos Vadeivos Pavaduotojas ir „Budėkime" administratorius.

Mūsų visų broliška padėka tenka ps. B. Zinkui, už jo tikrai gražiai eitas Vadeivos pareigas ir įdėtą darbą jo vadovavimo metu.

* * *

PRATĘSKIME PRENUMERATAS

Jau pats laikas susitvarkyti su „Skautų Aido" ir „Mūsų Vyties" ateinančių metų prenumeratomis. Kas dar nėra jų pratęsęs arba norintieji naujai užsisakyti, tuojau pat rašo s. v. v.sl. V. Fidleriui, 48, Henrey Rd., West Bridgeford, Nottingham. „Skautų Aido" metinė prenumerata yra 12 šil., o „Mūsų Vyties" — 15 šil.

* * *

Padėka

PLSS Anglijos Rajono Vadovybė, širdingai dėkoja Ponams Kiburams, Kuzminskui, Oželiams, Radzevičiams, Vainoramsir Zaveckams už apnakvindinimą atvažiavusių į Rajono suvažiavimą skautų-čių.

* * *

Padėka

Bradfordo skautų „Geležinio Vilko" ir skaučių „Šatrijos Raganos" draugovės dėkoja visiems už gražius sveikinimus šių vienetų veiklos 5 metų sukakties proga.

Nuoširdi padėka tenka: kun. J. Kuzmickiui, p.p. Gelbuogienei, T. Burokui, Vaiciekauskui, A. Balsiui, J. Tamoliūnui, J. Paleckiui ir visiems kitiems talkinusiems prie šios skautiškos šventės suruošimo ir pravedimo.

Dėkingi Bradfordo ir apylinkių lietuviškai visuomenei ypač gausiai atsilankiusiai į šią šventę ir suaukojusiai skautiškiems reikalams 10 sv. 4 šil. ½ d.

Širdingas ačiū!

Bradfordo skautų-čių vadovybė

AUSTRIJA

AUSTRIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PERSITVARKYMAS

Paskutinio laiko emigracija palietė ir Austrijos lietuvius. Iš senosios ALB valdybos, išsikėlus Vokietijon gyventi iždinin kui ir sekretoriui, Austrijoje beliko vienas valdybos pirm. Mgr. K. Razminas. Dar 1955 metais Austrijos liet. bendr. turėjusi 188 narius, šiuo metu sumažėjo iki 130 asmenų. Nuolatinis kilnojimasis trukdė persitvarkyti ALB-nei.

Dar didesnė kliūtis ALB veikimui radosi iš teisinės pusės. Iki šio laiko ALB tvarkėsi pagal Pasaulio Lietuvių Bendruomenių nuostatus, patvirtintus VLIKo Vykd. Tarybos. Pereitais metais Austrijai atgavus laisvę ir nepriklausomybę, visos tremties organizacijos turėjo prisitaikinti prie Austrijos įstatymų. Tai palietė ir Austrijos LB.

Š. m. pradžioje vald. pirm. iniciatyva, buvo sudaryta komisija iš Mgr. K. Razmino, kun. V. Pupinio ir p. dr. I. Joerg-Naudžiūnaitės naujų įstatų paruošimui. Komisija paruošė naujus įstatus, pritaikytus austrų įstatymams vokiečių kalboje ir pristatė juos patvirtinti. Austrų valdžia Innsbrucko policijos įstaigos raštu iš 1956.VI.22 d., Nr.1216,1-68,56.V. įregistravo Austrijos lietuvių bendruomenę titulu: „Vereinigung der Litauer in Oesterreich", aprobavo statutus ir davė leidimą veikti.

Sutvarkius įstatų klausimą buvo galima sušaukti steigiamąjį ALB susirinkimą, kuris ir įvyko š. m. rugsėjo 9 d., Salzburge. Iš visų didesnių lietuvių kolonijų atvyko po keletą asmenų — viso 20 atstovų. Dauguma jų atsivežė dar raštiškus įgaliojimus nuo 24 lietuvių, taip kad suvažiavime buvo atstovauta 44 Austrijos lietuviai.

Slaptu balsavimu į naują Valdybą balsų dauguma išrinkta: Pirmininkas — Msgr. K. Razminas, Vicepirmininkas — kun. V. Pupinis S. J., Sekretorius — Dr. Irena Naudžiūnaitė-Joerg ir Iždininkas — S. Glionertas. Kandidatais liko St. Digrys ir S. Samuilis. Revizijos Komisijon išrinkta: mokytojas Alf. Himmel, H. Šatkus, B. Vokietaitytė ir E. Blaudžiūnaitė. Garbės Teismo pirmininku išrinktas kun. Leo Olšauskas. Kitus du garbės teismo narius pagal naujus įstatus pasikviečia kaltintojas ir kaltinamasis kiekvienai bylai atskirai.

Vengrų Tautos Kovą už laisvę Austrijos lietuviai giliausiai pergyvėna ir reiškia didžiausią pagarbą kovojantiems didvyriam. Visi Austrijos lietuviai raginami melsti jiems Dievo pagalbos ir kiek kas gali aukoti jų pagalbai. Aukas prašoma siųsti p. Glionerto vardu, Lager Asten b/Enns, O. Oe., kurios bus visų liet. vardu perduotos Raud. Kryžiui.

KROKUVOS ŽMOGŽUDYS

Pirmą kartą Lenkijos spauda paskelbė stambiomis antraštėmis sensaciją. Iki šiol Lenkijoje, kaip ir visuose komunistiniuose kraštuose, būdavo skelbiama tik apie politinių nusikaltėlių bylas, apie „imperialistų agentų", „šnipų" ir „sabotuotojų", „liaudies priešų" teismus ir apie jiems skirtas pavyzdines bausmes. Paprasti nusižengimai dienraščiuose būdavo „pagerbti" tik dviem trim eilutėm, pažymint tik vardą ir pavardę, kad toks ir toks sušaudytas už nužudymą, o dažniausiai ir tokio paskelbimo nebūdavo.

Net Varšuvos savaitraštis „Swiat" sutiko, pastebėdamas: „Dar neseniai mūsų spauda nutylėdavo visus nelaimingus atsitikimus ir sensacines bylas. Pagal galiojusią teoriją tokios naujienos tiko tik buržuazinei bulvarinei spaudai. Komunistinės spaudos orumas neleido spausdinti tokių žinių. Ir tikrai, būtų buvę kenksminga nukreipti skaitytojų dėmesį nuo svarbiausių gyvenimo problemų — gamybos ir statybos. Tačiau už tokio įvairių tamsių reikalų pasmerkimo slėpėsi juokingas ir mistiškas tikėjimas, kad tokie įvykiai, nors jie vyksta ir mūsų santvarkoje, nėra būdingi, tokie menki, kad visai neverta į juos kreipti dėmesio", — taip samprotauja „Swiat".

Dabar viskas pasikeitė. Jau trys savaitės, kaip laikraščiai spausdina ilgiausius straipsnius, aprašymus, skirtus Krokuvos bylai. Lenkijos radijas kasdien duoda reportažus iš teismo salės. Suprantama, kad visa tai yra neatskiriama dalis „naujosios nuotaikos". Partija nusprendė, kad spauda turi būti įdomesnė, nes jei ji nieko kito nespausdintų, kaip tik pranešimus apie planus, soclenktynes, išdirbtas normas ir sieksnines sovietinių ir Lenkijos vadų prakalbas, joks pilietis nebeskaitys laikraščių. Radijas taip pat pagal naują „liniją", turi sudominti visuomenę, kad ji nejieško tų užsienio transliacijos žinių ir įvairenybių...

Tokiu būdu ir Vakarai šį kartą galėjo sekti nepaprastą bylą. Kiekvienam krašte lenkiško „Don Žuano" — Vladuko Mazurkevičiaus byla būtų atkreipusi skaitytojų dėmesį. Kaltinamsis prisipažino nužudęs ne vieną, bet 4 vyrus ir 2 moteris. Jis kėsinosi nužudyti dar du. Mus domina ne pati žmogžudystė, bet ta proga pro praskleistą uždangą parodomas koks ten dabar gyvenimas. Mazurkevičiaus istorija byloja apie korupciją ir nesauguma, viešpataujančią „progresyvinės santvarkos rojuje".

Mazurkevičius pats prisipažino žmogžudystėmis, tačiau teisme aiškinami motyvai, kodėl jis žudė? Jis pats paaiškino, kad tai darės — dėl pinigo.

Svarbiausias ir visiems rūpėjes klausimas buvo sužinoti, kuriuo būdu Mazurkevičius sugebėjo tęsti žmogžudžio karjerą net 12 metu? Kaip galėjo šeši žmonės dingti be pėdsakų, nesukėlę teisingumo organams jokio rūpesčio?

Krokuva neperdidžiausias miestas. Mazurkevičių miestiečiai pažinojo. Pokarinėje Lenkijoje, kur dėl skurdo žmonės turi po dvi ar net tris tarnybas, stengdamiesi sudurti galą su galu, Mazurkevičius gyveno prabangiškai. Jam niekad netrūko pinigo. Atostogas jis praleisdaves geriausiuose kurortuose. Visi žinojo, kad jis spekulantas. Tačiau milicija prie jo nekibo. Jei ne viena nesekmė, jis būtų galėjęs ir toliau ilgus metus tęsti savo karjerą...

Jo nusikaltimo istorija atsako į mūsų iškeltą klausimą. 1945 metais Mazurkevičius nužudė tulą Tomaševskį, šūviu į pakaušį. Nuogą auką paslėpė miške, gi kruvinus drabužius užkasė prie vieškelio. Grįžtant į Krokuvą, Mazurkevičius įvaiavo į griovį. Kaimiečiai, subėgę tempti „pono" automobilį iš dumblo, pastebėjo, kad Mazurkevičiaus kelnės kruvinos. Kraujo dėmių buvo ir automobilio viduje. Vėliau ūkininkai atrado ir kruvinus drabužius pakelėje. Viena mergina matė jį užkasant lavoną. Ūkininkai norėjo piktadarį čiupti, bet tas pabėgęs. Žmonės nurodė milicijai automobilio numerį, ir Mazurkevičius buvo areštuotas.

Tačiau neilgai jis sėdėjo kalėjime. Per tardymą visi liūdininkai atšaukė savo parodymus. Tik dabar, praslinkus vienuolikai metų, paaiškėjo, kodėl paprasti kaimiečiai atšaukė tuos parodymus.

Tie patys liūdininkai dabar papasakojo, kad per tardymą ant stalo grasinančiai gulėjęs revolveris, o šalia jo didelis butelis degtinės ir gera užkanda. Pirmasis parodymus klauses pats Mazurkevičius. Jis elgėsi kaip šeimininkas, pats vaišinosi ir kitus vaišino, drauge su liūdininkais, milicininkais ir tardytojais. Nestebėtina, kad tokiomis sąlygomis liūdininkai bijojo sakyti tiesos. Jie matė, kad Mazurkevičius galingas ir įtakingas. Saugumiečiai buvo jo draugai. Jį kaltinti buvo pavojinga. Todėl jie nusprendė kaltinamo nebeatpažinti...

Mazurkevičius buvo išteisintas. Ta proga jis sukvietė pas save daug svečių. Jo surengtame baliuje dalyvavo tie patys tardytojai, milicininkai ir prokuroras. Žmogžudys, išgėręs vodkos, net pasakęs prakalbą.

Nuo to laiko Mazurkevičius buvo laikomas neliečiamu asmeniu. Vienas Varšuvos laikraštis dabar pastebėjo: „Mazurkevičiaus draugų rateliye buvo skaitoma, kad jis turis ryšių su saugumo policija, kurios visi bijojo, nes buvo įsitikinę, kad jam jau nieko nebegali blogo atsitikti".

Buvo gandų, kad pats Mazurkevičius prilausęs saugumui, todėl niekas ir nedrįso jo skųsti.

Komunistų saugumas įvykdė daug žudynių, daug žmonių dingo be pėdsakų, to dėl ir šiuo atveju žmonės tylėjo. Komunistu kraštuose viskas buvo suvalstybinta, įskaitant žmogžudystes, tai davė progos „privačiai iniciatyvai", sekti valdžios pavydžiu ir kurtis gerovę.

Mazurkevičius vertėsi spekuliacija. Juodoje rinkoje jis pirko ir pardavinėjo auksą ir svetimą valiutą. Jis lošė kortomis stambiomis sumomis. Niekad jis neturėjo pastovios tarnybos. Niekas dėl to jo neįtarė. Štai pavyzdys viešpataujančios šių dienų Lenkijoje korupcijos.

Juodoji rinka ten žydi. Spekuliantai savo veikla pasiekė teismo rūmus: bilietai į Mazurkevičiaus teismo sale buvo parduodami po 100 zlotų už 1 valandą. Pirkėjai turėjo spekuliantams palikti užstato savo pasus, kad tikrai po valandos bilietą gražins, kad kitas žiūrovas suomkėjes šimtinę, galėtę patekti salėn. Klientų netrūko.

Tuo tarpu milionai lenkų gyvena neįtikėtiname skurde. Vidutinės savaitinės algos perkamoji galia yra apie du svarus sterlingų, nors daug žmonių gali mokėti kainas, prilygstančias dviejų mėnesių algai už bilietą į teismo sale. Varšuvoje ir Krokuvoje yra daug pilečių, kurie kortomis pralošia per vieną naktį tiek, kiek darbininkas neįstengia uždirbti per penkis metus.

Lenkija ilgai kalbės apie Mazurkevičiaus bylą, bet tos kalbos vargu ar bus palankios režimui, kurame tokie gaivalai buvojoja dešimtmečiais.

Š. m. gruodžio mėn. 1 d., Lietuvių Klube,
1-2 Ladbroke Gardens, W.11
rengiamas

ŠOKIŲ VAKARAS

Vakaro pradžia 7 val. Vakaro programoje:
linksmas pasišokimas. Įėjimas 3 šilingai

PLUNKSNAGRAUŽIO UŽRAŠAI

Piemenystės dienomis turėjau to paties amato draugą, vardu Džimas. Džimas jis vadinosi todėl, kad jo tėvas atsivežė jį šešių mėnesių Lietuvon, o pats vėl grįžo kas ti anglių Bostonan. Ūgtelėjęs Džimas ganė kaimo bandą drauge su manim. Kartą, išsukęs iš palaidinės vištos kiaušinio dydžio akmenį, Džimas kliudė karvės tarpuragin, kuri išsitiesė vietoje. Nelaimė buvo tokia didelė, kad reikėjo jieškoti išeities. Džimas buvo greitos orientacijos: padegė užmuštos karvės ūkininko klojimą. Kai visas kaimas ir mūsų kerdžius nubėgo gaisro gesinti, mes įvilkome užmuštąją karvę balon ir ten suvarėm bandą. Negyvoji karvė buvo sutripta ir buliaus ragais sumaigiota. Vakare visas kaimas žinojo, kad Masiokui ne tik klojimas sudegė, bet ir baloje įklimpusi karvė mirtinai buvo subadyta...

Anų dienų įvykis mano tėviškės ganyklose, primine man vengrus ir Suezą. Kremliaus vadai, norėdami nukreipti pasaulio dėmesį nuo vykdomų skerdynių Vengrijoje, per savo šnipus pašnibždėjo „paslaptį" britams ir prancūzams, kad rusai N valandą pasirengę žygiuoti Egiptan ir užimti Suezą. Suprantama, kad tokią paslaptį iššifravę britai ir prancūzai, nė valandėlės nebegaišo, ir puolė į Maskvos paspręstus spąstus. Kaip matome taip įkliuvo, kad britų vyriausybės galvai nebebuvo kitos išeities, kaip išvykti į Jamaiką kilbukų gaudyti. Kremliaus „džimams" dar kartą pavyko atsiekti tikslo: vengrų patriotai iššaudyti, britai galutinai neteko net ir savo draugų tarpe gero vardo, o viduje pakibo nedarbo grėsmė. Chruščiovas su Bulganinu draugiškai atsidėkojo šio krašto vyrausybei, taip nuoširdžiai dar šį pavasarį juos pakvietusiai „for cup of tea".

* * *

Visi didieji ir mažieji pasaulio plunksnagraužiai suka galvas, spėlioja ir pranašauja, ką dabar darys Maskva? Visi žvirbliai čiulba, kad Chruščiovo dienos suskaitytos... Tuo reikalu kreipiasi į savo nuolatinę žynę, kuri už hafakraunį šitaip nusakė Chruščiovo likimą: „Šeštam pilnaties periodui besibaigiant, svogūninių bokštų tvirtovėje įvyks žymūs pasikeitimai naujam pasaulio aklų aptemdinimui. Šių dienų tvirtovės valdovas vardu Nikita bus kitų tos tvirtovės nuolatinių gyventojų apkaltintas už nusikaltimus Vengrijos žemėje. Po jo sostan įkopę tvirtovės valdovai pasauliui skelbs, kad jie buvo Chruščiovo priversti šokti „gopaką", bet dabar, jo nusikračius, skelbiama taika ir noras gero sugyvenimo su visais kraštais, kurie siekia išsilaisvinimo nuo kapitalistinės vergijos. Pochruščioviniai valdovai tą pačią naktį bus pakviesti Londonan, amžinai taikai apsaugoti. Atvykusieji iš Rytų valdovai bučiuos naujagimius lopšeliuose ir senelius prieglaudose. Svečių garbei Oxfordo gatvė bus pavadinta Žukovo prospektu. Devintajam pilnačiui apsisukus, Žukovas žais golfą Amerikoje su savo vienminčiu. Vienuoliktajam pilnaties periodui besibaigiant, Žukovas apgins nuo kapitalistų ir fašistų vieną kaimyninių valstybių. Tos valstybės pabėgėlius priims po tūkstantį: JAV, Anglija ir Prancūzija, gi 75 tūkstančius Luksemburgas ir Šveicarija. Po to Vakarų pasaulis vėl spėlios, ką darys dabar Kremliaus valdovai? Iš svogūninių bokštų bus paleista keliolika tūkstančių balandžių taikos vardan. Apie vengrus tuo laiku bus tiek kalbama, kiek dabar apie Pabaltijo valstybes".

* * *

Anglijoje labai madoje klausimų ir atsakymų konkursai. Tokie konkursai rengiami radijo ir televizijos programose. Jų tikslas — išbandyti žmonių sumanumą, greitą orientaciją ir, apskritai, bendrą žmogaus išsilavinimą. Už tikslius ir greitus atsakymus skiriamos įvairios piniginės premijos. Matyt, kad Maskvai taip pat patiko tokie konkursai, nes ir jos radiofonas įsivedė klausimų ir atsakymų valandėlę.

— Aš vienas, o jų visa minia. Ką tai reiškia? — klausia pranešėjas studento.

— Mūsų univermago pardavėjas, — atsako užklaustasis.

Nepadarykime Pertraukos

Gruodžio mėnuo yra nemalonus tuo, kad tą mėnesį visiems, mokantiems skaityti, reikia atgaivinti periodinės spaudos prenumeratas. Visą laisvajame pasaulyje išeinančią spaudą dabar reikia užsisakyti. Gi Kalėdoms geriausia dovana — knyga.

Gražus nuotykių pasiskaitymas KONTIKI — 17 šil. 6d.

Gogolis — MIRUSIOS SIELOS — 17 šl. 6 d.;

H. Sinkevičiaus — KRYŽIUOČIAI — 25 šil. 8 d.

A. Rūta — AŠTUONI LAPAI — 27 šil. 6 d.;

Gen. Raštikis KOVOS DĖL LIETUVOS — 43 šil. ir dar tūkstantis kitokių knygų.

Rašykite: DAINORA, 49, Thornton Ave., London, W. 4.

Londono Liet. Sporto ir Soc. Klubas, 345 a, Victoria Park Rd., š. m. gruodžio mėn. 1 d., šeštadienį, rengia

ŠOKIŲ VAKARĄ

Pradžia 7.30. Staliukai užsakomi iš anksto pas p. Z. Jūrą.

KIEK KAS TURI KARO LAIVŲ?

Tik ką iš spaudos išėjo nauja laida plačiai žinomos specialios knygos „Jane's Fighting Ships". Joje išvardinti ir suklasifikuoti viso pasaulio karo laivai. Pagal knygoje paskelbtus duomenis, JAV šiuo metu turi stipriausią pasaulyje karo laivyną. JAV laivynas yra vienintelis, turįs atominius motorais varomus laivus ir apginkluotas pačiais moderniausiais raketiniais ginklais, nešančiais atomines bombas.

Tuo metu, kai Britanija stato pirmąjį povandeninį atominį laivą ir planuoja statyti pirmąjį kreiserį, apginkluotą raketiniais ginklais, JAV jau turi pasistačiusios du atominius povandeninius laivus ir dar stato 13 tokių laivų. Pagal „Jane's" apskaičiavimus, po 10 metų JAV turės 75 atominius povandeninius laivus. Pirmasis JAV atominis kreiseris jau statomas. Tas kreiseris bus apginkluotas raketiniais ginklais, varomas milžiniškos atominės jėgainės.

Ta pati knyga nurodo, kad rusų karo laivynas yra seno tipo. Rusai turi 400 povandeninių laivų. Kasmet povandeninių laivų skaičius papildomas 75-85 naujų vienetų. Tačiau po paskutinio karo rusai esą pasistatė daugiau kreiserių ir naikintuvų, negu visos kitos valstybės kartu. Pabrėžiama, kad laivynas be tolimų bazių ir tinkamos aviacijos paramos, neturi didelės reikšmės. Rusai jau turi pasistatę 16 Sverdlov tipo kreiserių. Tokių pat statosi dar 6. Be to, rusai turį įvairių kito tipo kreiserių, 150 naikintuvų ir 300 fregatų ir lydimųjų laivų. Pažymima, kad trys rusų drednautai, statyti 1911, 1914 ir 1915 metais, tebeplaukioja aktyvioje tarnyboje. Rusai taip pat turi 1.000 minininkų, 125 žvalgybinių laivų, 500 torpedinių motorlaivių ir pakraščių sargybos laivų, 120 išlaipinimo ir 160 pagelbinių laivų.

JAV išleidžia laivų statybai dešimt kart didesnę sumą už Britaniją. JAV per metus karo laivynui išleidžia 3.487.000.000.000 svarų, Britanija „tik" 346 milionus svarų. Laivyno personalas esąs toks: JAV — 662.774 (neįskaitant 200.000 jūrų pėstininkų), Rusija — 750.000, Didž. Britanija — 128.000 ir Prancūzija — 68.000.

ANARCHISTO POGRINDIS

Mokymas, auklėjimas ir įvairiausios rūšies propaganda palieka žmogaus sieloje didesnes ar mažesnes žymes. Taip iš kartos į kartą persiduoda tikėjimas, tradicijos ir pažiūros į gyvenimą. Būdinga ir tas, kad kai kurios pažiūros viešpatauja, nors daugelis ne tik jomis netiki, bet net jas laiko kenksmingomis. Taip yra dėl to, kad žmonės **bijo** prisipažinti, kad jie netikį tai ar kitai viešpataujančiai pažiūrai. Taigi nors kai kurios pažiūros yra ne tik klaidingos, bet ir žalingos, tačiau staiga neįmanoma jų pakeisti, nes sunku ūmai išdildyti žmogaus sieloj įmintus pėdsakus. Žmogus nepakelia staigių pakitimų — ar tai būtų oras, ar šviesa ar temperatūra, ar, pagaliau, pažiūros. Štai kodėl įvairūs prietarai ir kai kurios pažiūros gyvuoja ilgus amžius.

Istorija rodo, kad drąsuoliai bandė kovoti su klaidingomis, bet viešpataujančiomis pažiūromis — nukentėjo ne tik materialiai ir moraliai, bet net neteko savo gyvybių. Aš, toli gražu, nesu drąsuolis. Štai kodėl dangstausi Anarchisto vardu.

Kviečiu visus anarchistus į savo „pogrindį". Sekdami mūsų ir viso pasaulio gyvenimą pastebim neaiškumų, netikslumų galvojime, elgesyje, tikėjime. Svarstykim visa tai šiame „pogrindyje", kelkim savo abejojimus, prieštaraukim tam ko purtosi sveikas protas ir t.t.

Šiuokart žvilgterėkime į dalyką, kuris, atrodo, mums taip gerai žinomas. Bet taip nėra.

Komunizmas

Mes smerkiam komunizmą susirinkimuose, spaudoj, privačiuose pasikalbėjimuose, o ypač svetimšalių tarpe. Bet keli iš mūsų pagalvojo, kad taip darydami mes elgiamės labai negerai ir neteisingai. Blaiviai pagalvoję visi sutiksim, kad komunizmo idėją turėtume remti visi ir visomis išgalėmis. Komunizmo idėja yra labai graži: ji galėtų rungtyniauti ir gal net pralenkti krikščionybės idėją. Mes smerkiam komunizmą, nors jis dar nėra gimęs. Net rusiškieji bolševikai skelbia, kad jie kol kas tesiekia socializmo, o tik jau po to eis prie komunizmo. Gal dar daug tūkstančių metų prabėgs kol komunizmas bus įgyvendintas visame pasaulyje. Ir tik komunistinėj santvarkoj žmonija bus tikrai patenkinta ir laiminga. Laikas jau suprasti, kad komunizmas yra nekaltas, kad jo pranašais tapo kriminalistai — žmogžudžiai. Lygiai negalima smerkti krikščionybės ar katalikybės už viduramžių laikais bažnyčios vadų toleravimą ar net skatinimą tokių žiaurybių kaip kryžiaus karai, inkvizicija ir pan.

Jau pats laikas mums visiems pergalvoti ir liautis smerkti komunizmą. Priešingai: pradėkim žiūrėti į komunizmą su dideliu respektu. Na, o kol kalbininkai nukals tinkamą pavadinimą Maskvos žmogžudžių religijai — vadinkim ją paprastai b o l š e v i z m u.

Anarchistas

PASAULIS PARENGTIES BŪKLĖJE

JAV, kurios buvo priešingos britų ir prancūzų intervencijai Egipte, įtampai augant, imasi karinių atsargos priemonių. Pentagonas oficialiai painformavo visuomenę, kad „imasi atsargos priemonių pagerinti valstybės gynybos parengimą". Ryšium su tuo, nutraukiami laivyno manevrai. Atlante ir Ramiajame Vandenyne esantieji karo laivai sutraukiami į strateginius punktus, kuriuose jie parengiami „veiksmams". Duotas įsakymas parengti atsargoje laikomus paskutinius 13 tankinių laivų. Kai kurių dalinių kariams atšauktos atostogos. Parengtyje laikomi milžinai lėktuvnešiai: Forrestal, 59.650 tonų ir Franklin Roosevelt, 51.000 tonų, sunkusis kreiseris Des Moines 47.000 tonų ir 13 naikintojų. JAV karinių vienetų viršininkai visame pasaulyje gavo įsakymą būti pasirengusiems.

Admirolas Radfordas pareiškė: „Mes nenorime būti užklupti nepasirengę". Karinė aviacija irgi gavo įsakymą būti aliarmo stovyje. Regimai šiems JAV pasirengimam turėjo įtakos Sovietų Sąjungos grąsinančios notos. Rusai pabrėžtinai kaltina Austriją už nesilaikymą neutralumo. Vienoje bijoma, kad rusai nepultų Austrijos dėl jos teikiamos pagalbos vengrams pabėgėliams. Rusų spauda atvirai kaltina Austriją, kad jos teritorija pasinaudoję „antisovietiniai elementai, fašistai" ir t.t.

Šveicarija pasiūlė sušaukti „penkių didžiųjų" konferenciją: JAV, D. Britanijos, Prancūzijos, Soivetų Sąjungos ir Indijos valstybių galvų. Konferencija turėtų apspręsti padėtį pasaulyje. Indija tokiam pasiūlymui tuojaus pritarė.

PASAULYJE

Stockholmas. Nobelio premijų komitetas nutarė šiais metais neskirti taikos premijos. Daugiausiai balsų tai premijai gauti buvo surinkęs Indijos politikas Krisna Menon, tačiau Indijai nepasmerkus JT Sovietų agresijos Vengrijoje, nutarta tos premijos tokio krašto atstovui neskirti.

*

Helsinki. Tarptautinis Taikos Komitetas, kuriam pirmininkauja žinomas komunistas Prof. Joliot-Curie, pasisakė už rusų kariuomenės evakuaciją iš Vengrijos.

*

Washingtonas. JAV mokslininkai rodo su sirūpinimo atominiais laivais. Yra nuomonių, kad tokiam laivui nuskendus, visas Okeanas pasidarytų radioaktyvus. Todėl reikią atominius laivus statyti tokius, kad jie niekad neskęstų...

*

Bonna. Herr Blank, buv. krašto apsaugos ministeris, paskelbė, kad Vakarų Vokietijos armija jau turinti 1000 amerikoniškų tankų.

*

Paryžius. Italų lėktuvas, skridęs iš Romos per Paryžių į New Yorką, nukrito, vos pakilęs iš Prancūzijos Orly tarptautinio aerodromo. Lėktuvas užsidegė. 33 keleiviai ir įgulos nariai žuvo. Žuvusių keleivių tarpe buvo garsus Italų dirigentas Guido Cantelli.

*

Paryžius. Grįžę iš Sovietų Sąjungos prancūzai parlamento atstovai pasakoja, kad rusų planavimo komisijos vice-pirmininkas Jakolevas jiems aiškinęs, kad per devynius metus būsiąs visoje Sovietų Sąjungoje įvestas naujas auklėjimo metodas. Vaikai nuo 7 iki 17 metų amžiaus bus auklėjami tiktai valdžios internatuose, kur jie mokysis ir gyvens.

*

Londonas. Arthur Horner, komunistas, gaisrininkų profesinės sąjungos pirmininkas, išstojo iš kompartijos, protestuodamas prieš įvykius Vengrijoje.

*

Vašingtonas. JAV pasižadėjo siųsti Jugoslavijai maisto produktų 89.100.000 dolerių sumai.

*

Paryžius. Garsus rašytojas Jean-Paul Sartre, simpatizavęs rusams, pasitraukė iš prancūzų-sovietų draugijos, protestuodamas prieš rusų niekšišką elgimąsi Vengrijoje.

PAJIEŠKOJIMAI

VAILIONIS, Vincas, prieš kurį laiką gyvenęs Barus Farm, Thnelkeld, Keswick, Cumberland. Asmenys žiną jo dabartinį adresą, prašomi parašyti DBLS, 1, Ladbroke Gardens, London W. 11.

KIŽYS Algirdas, s. Jurgio, gimęs 1927 m., A. Panemunėje, jis pats ar jo adresą žiną, prašomi rašyti: B. Černiauskas, 55, Oakley Rd., Corby, Northants, England.

KARPUŠKA Vladas, gyvenęs Anglijoje, prašomas atsiliepti jis pats, ar jo adresą žiną pranešti: „E. Lietuvis", 1, Ladbroke Gardens, London W. 11. Turima svarbių žinių.

ŽIAUBERIS Adolfas, kilęs iš Šiaulių apsk., 1947 m. gyvenęs Vokietijoje, prašomas atsiliepti: Jurgis Kiršinas, 8, Henry Terr Palin Str., Nottingham.

BLAGNYS Petras, s. Petro, kil. iš Kretingos apskr. Jis pats, ar apie jį ką nors žiną, prašomi pranešti: Alf. Pareigis, 1445 So, 49 Ave, Cicero 50, Ill. USA.

CIGANSKAS Bronius, kil. iš Pagernevės km., Bartninkai. Pajieško Jeronimas Miliauskas. Rašyti: J. Miliauskas, 11 Vernon St., Norwood, Adelaide, S. Australia. Turi žinių iš namų.

GREITAI PATIKIMAI PIGIAI

su tikra pristatymo garantija

P. & B. SUPPLY CENTRE LTD.

8A THURLOE PLACE, LONDON S.W.7, ENGLAND

eksporto firma, turinti 10 metų patyrimą

išsiunčia siuntinius į Lietuvą

RAŠYTI LIETUVIŠKAI!

SIUNTINĖLIAI Į VISUS KRAŠTUS

SIUNČIA LIETUVIŲ BENDROVĖ

Įvairios medžiagos, avalynė, vaistai. Pigiausi ir geriausi maisto siuntinėliai galima išsiųsti į Lietuvą, Sibirą ir kitus kraštus tik per

BALTIC STORES

Pavyzdys: 5 sv. sviesto, 5 sv. taukų, 2 sv. šokolado, 1 sv. kavos, 2 sv. cukraus. 1 sv. kumpio.

Muitas, draudimas ir kitos išlaidos kainuoja **tiktai 9 svarai.**

Siuntinėlių pristatymas garantuotas! Prieš užsakydami palyginkite mūsų kainas su kitų firmų kainomis.

Rašyti arba teirautis šiuo adresu:

421, Hackney Rd., E. 2., Tel. SHO 8734.

146, Holland Park Ave, W. 11., Tel. PAR 2970.

148 Ridley Rd., E. 8., Tel. CLI 0572.

20, Ridley Rd., E. 8., Tel. CLI 3880.

187, Lewisham High Str., Tel. LEE 1042.

SIUNTINIAI Į VISĄ PASAULĮ

Vilnonės medžiagos, įvairių rūšių oda, megstukai, šilko ir vilnos skaros, avalynė, vaistai, maistas.

10 metų patyrimas ir nuosavi turtingi sandėliai garantuoja geriausią patarnavimą Jūsų giminėms ir draugams krašte.

Garantuotas siuntinėlio pristatymas

Didžiausi išsiuntimo namai Europoje

TAZAB

22 ROLAND GARDENS • LONDON • S.W.7

DOVANŲ SIUNTINĖLIAI

Jūsų giminėms ir draugams už

GELEŽINĖS UŽDANGOS

Išsiunčiame siuntinėlius, apmokėję visas muito ir kitas išlaidas Londone. Siuntinėlių pristatymas garantuotas. Siunčiamos geros rūšies prekės ir medžiagos. Informacijos suteikiamos Jūsų kalba.

THE MONITIN IMPORTERS & EXPORTERS LTD:

Telegrafu: Monitin, London.
39-41, James Street, Wigomore Street, London W. 1.
Telef. WEL 5711, 5712.

THE KENSINGTON WOOLEN SHOP

118, Cromwell Road,
London, S .W. 7. Tel. FRE 8285

SIUNČIA SIUNTINĖLIUS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Geriausias vilnones medžiagas, batus, baltinius, maistą, vaistus ir kita. **Kainaraščius siunčiame pareikalavus.**

EUROPOS LIETUVIS — THE LITHUANIAN WEEKLY. Redaguoja Br. Daunoras. Redakcijos ir Admininstracijos adresas: 1-2, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PAR 2470. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Prenumeratos kaina: metams — 40 šil., 6 mėn. — 22 šil. Dolerio kraštuose — 6 dol. metams. Skelbimai — spaudos eilutė arba jos vieta 1 šil. Atskiras numeris 1 šil. Leidžia — Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro — DBLS-gos Centro Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai: Vokietijoje — Pr. Zundė, Prancūzijoje — E. Turauskas, Belgijoje — P. Sekmokas, Šveicarijoje — A. Paulaitis, Švedijoje — J. Pajaujis, Italijoje — kun. V. Mincevičius, Danijoje — A. Bričkuvienė, Australijoje — Msgr. K. Razminas, D. Britanijoje — M. Bajorinas.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd. 1-2 Ladbroke Gardens, W.11. Telephone: LADbroke 1186